

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Darina Šimková

**Vztah duševního vlastnictví a hospodářské soutěže v kontextu evropského
práva**

Diplomová práce

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vztah duševního vlastnictví a hospodářské soutěže“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 21. září 2012

Ráda bych vyjádřila poděkování vedoucímu své diplomové práce JUDr. Michalu Petrovi za odborné vedení mojí diplomové práce, pomoc při jejím vypracování a její pečlivou korekturu.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Základní charakteristika práv k duševnímu vlastnictví a hospodářské soutěže.....	8
1. 1. Rozlišování mezi existencí a výkonem PDV	10
1. 2. Teorie specifického předmětu práv duševního vlastnictví.....	11
3. Práva duševního vlastnictví a dominantní postavení na trhu.....	14
2. 1. Definice dominantního postavení na trhu.....	14
2. 2. Zneužití dominantního postavení na trhu	15
2. 3. Dominantní postavení na trhu a duševní vlastnictví	16
2. 4. Teorie refusal-to-deal, essential facilities a jejich vzájemný vztah	18
2. 5. Odmítnutí udělení licence a dominantní postavení na trhu	24
2. 5. 1. Případ VOLVO – odmítnutí poskytnutí licence legitimní za běžných okolností.....	24
2. 5. 2. Případ MAGILL – odmítnutí udělení licence za výjimečných okolností	28
2. 5. 3. Případ OSCAR BRONNER – výklad pojmu nezbytnosti	32
2. 5. 4. Případ IMS HEALTH a „essential facilities“ v praxi.....	35
2. 5. 5. Případ MICROSOFT – výzva pro evropské soutěžní právo.....	40
2. 5. 6. Resumé vývoje odmítnutí udělení licence v judikatuře SDEU.....	46
4. Střet PDV a hospodářské soutěže v oblasti technických standardů	48
3. 1. Poskytování licencí k normalizovaným technologiím.....	53
3. 2. Nevýhody procesu standardizace vedoucí k anti-konkurenčním praktikám	57
3. 2. 1. Řetězový efekt	57
3. 2. 2. Hold-up problematika.....	58
3. 2. 3. Únosy patentů	60
3. 3. Zhodnocení problematiky PDV a hospodářské soutěže v kontextu normalizace	61
5. Závěr	63
6. Seznam zkratk	68
7. Použitá literatura.....	69
7. Anotace	75
8. Abstract	76

1. Úvod

Práva průmyslového vlastnictví a právo soutěžní mají v zásadě shodné cíle. Jedná se především o rozvoj inovativnosti a hospodářský růst. Hlavní rozdíl mezi oběma právními odvětvími spočívá v metodách regulace, které k dosažení svých cílů používají.¹ Soutěžní právo usiluje o svobodnou hospodářskou soutěž bez monopolů, práva k duševnímu vlastnictví naopak svým nositelům přiznávají v soutěži určité výsady v podobě exkluzivního práva k jejich předmětu ochrany.

Tato práce se zabývá vztahem mezi oběma zmíněnými právními odvětvími, při čemž na konkrétních příkladech ukazuje, kdy bychom mohli konstatovat, že mezi nimi dochází ke konfliktu a jaká řešení bývají v těchto případech nejčastěji přijata k tomu, aby rozporům bylo předcházeno či aby byly odstraněny jejich důsledky.

Konfliktní vztah mezi oběma odvětvími bývá spatřován zejména v situacích, kdy dojde ze strany nositele PDV k určitému jednání, jenž by za izolované aplikace norem PDV bylo považováno za zcela legální, avšak posuzujeme-li jej v kontextu norem soutěžního práva, můžeme v něm identifikovat některou z definovaných anti-konkurenčních praktik.²

V tomto případě se orgány pověřené ochranou hospodářské soutěže uchylují k aplikaci tradičních nástrojů konkurenčního práva, jako jsou např. zneužití dominantního postavení na trhu nebo zákaz kartelových dohod, a snaží se tímto způsobem anti-konkurenční praktiky sankcionovat.

Jedním z hlavních problémů vztahu PDV a soutěžního práva je, že současná doba je charakterizována velmi rychlým příchodem nových technologií na trh. Tato skutečnost představuje výzvu pro zákonodárce, a to ve tvorbě nejvhodnější právní úpravy jejich ochrany. Často však dochází k situaci, kdy nelze novému produktu efektivní ochranu formou PDV zajistit. Nové technologie se totiž vyvíjejí tak vysokým tempem, že není v moci zákonodárce měnit právní úpravu legislativními změnami tak rychle, aby vždy odpovídala jejich potřebám.³

I když pomineme časové hledisko související s délkou legislativního procesu, můžeme identifikovat i další úskalí právní úpravy duševního vlastnictví. Jedním z nich je, že systém právní regulace PDV se vztahuje na mnoho rozličných průmyslových odvětví, v rámci nichž jsou vyvíjeny velmi odlišné předměty ochrany. Není tak prakticky možné přijmout právní

---

¹ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 409.

² Tamtéž s 436.

³ Tamtéž s 427.

úpravu, která by byla jednotná a obecná a zároveň vyhovovala všem původcům rozličných chráněných výrobků. Museli bychom tak přijmout pro každé průmyslové odvětví, či dokonce každý produkt, zvláštní úpravu, což by vedlo k nežádoucí roztržitosti, a v jejím důsledku nedostatku právní jistoty adresátů právních norem.⁴

Výše uvedený nedostatek právní úpravy PDV nemusí spočívat jen ve faktu, že ochrana zaručená původci inovativního předmětu je nedostatečná. Naopak může dojít k situaci, kdy je nadbytečně široká nebo kdy obsahuje jisté mezery, kterých je možné ze strany nositelů práv zneužít k anti-konkurenčním účelům. Normy na ochranu PDV přitom neobsahují ustanovení, jež by zaručila efektivní předcházení takovému chování či jeho účinný následný postih. V takovém případě přichází k řešení situace v úvahu aplikace norem soutěžního práva.⁵

Autorka se v této práci pokusí odpovědět na otázku, zda je takový „zásah“ do právní úpravy PDV v podobě aplikace norem práva na ochranu hospodářské soutěže jednak žádoucí, a jednak zda může přinést očekávanou efektivitu. Proč používat „druhostupňovou regulaci“⁶ chování subjektů práv k PDV, když právní úprava duševního vlastnictví by měla mít svůj vlastní systém „brzd a protiváh“? Je možné prostředky soutěžního práva účinně eliminovat všechna anti-konkurenční jednání ve spojení s PDV nebo jsou jeho možnosti v tomto směru omezené? Lze inkompatibilitu obou odvětví spatřovat ve skutečnosti, že v některých případech je zásah do PDV za aplikace norem soutěžního práva natolik intenzivní, že by jej při odhlédnutí ode všech okolností konkrétního případu bylo možné považovat za nepřípustný zásah do PDV?

Vzhledem k možnostem a rozsahu této práce se autorka zaměří především na dvě oblasti, kdy ke „střetu“ PDV a hospodářské soutěže dochází. Práce bude tedy rozčleněna do dvou hlavních podkapitol. Prvním z nich se bude týkat problematiky PDV a hospodářské soutěže v souvislosti s dominantním postavením nositele PDV na trhu. Druhá se pak zaměří na vztah PDV a hospodářské soutěže v oblasti standardizace.

Jako hlavní metodu práce si autorka zvolila analýzu, při čemž se zaměří především na unijní a zahraniční judikaturu.

Autorka se bude snažit naplnit vytyčené cíle tím, že bude na konkrétních příkladech ze soudní praxe demonstrovat, jaká řešení problémů spojených se střetem PDV a soutěžního

---

⁴ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle*. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s 428.

⁵ Tamtéž s 435.

⁶⁶ ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. s 39.

práva jsou nejčastěji přijímána. Poté se pokusí k takovým řešením kriticky vyjádřit. V některých případech také doporučí nejvhodnější řešení dané problematiky de lege ferenda. V závěru autorka zhodnotí, zda se přiklání spíše k existenci komplementarity či inkompatibility PDV a soutěžního práva.

2. Základní charakteristika práv k duševnímu vlastnictví a hospodářské soutěže

Duševní vlastnictví poskytuje svému nositeli exkluzivní právo na užívání chráněného předmětu v rámci obchodních vztahů po určitou omezenou dobu, případně právo takové užívání propůjčit jinému formou udělení licence.⁷

Účelem přiznání takového práva původcům předmětů ochrany PDV je rozvoj inovativnosti. Původci chráněných předmětů by totiž v případě, že by jim nebyla zaručena efektivní možnost ochrany, výsledky jejich výzkumu a vývoje mohli tajit v rámci svého obchodního tajemství, což by způsobilo zpomalení technického pokroku.⁸

Ochrana intelektuálního vlastnictví formou poskytnutí PDV je jeho původcům zaručena jednotlivými právními řády členských států EU. Byť existuje silná snaha o harmonizaci, která na unijní úrovni probíhá prostřednictvím sekundární legislativy EU⁹ a existuje také na mezinárodní úrovni, kde je realizována na základě mezinárodních smluv, PDV jsou stále národním právním titulem, udělovaným příslušnými národními úřady, na základě vnitrostátní právní úpravy. Právní úprava PDV se tak může v jednotlivých národních právních řádech značně lišit.¹⁰

Tuto situaci je nutné brát v úvahu při aplikaci unijního práva na výkon PDV. To se děje formou přiznání PDV jistého „privilegovaného“ postavení oproti ostatním druhům vlastnictví. Konkrétně je takové postavení založené na skutečnosti, že pokud ten, proti němuž se vede řízení pro porušení soutěžního práva, tvrdí, že je nositelem PDV, pak se existence tohoto práva včetně jeho tvrzeného rozsahu ochrany presumují a tyto skutečnosti již nemusejí být v řízení dokazovány.¹¹

---

⁷ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle*. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s 424.

⁸ ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. s 1.

⁹ V této souvislosti je zajímavé zmínit iniciativu, která nyní probíhá v institucích EU, a jež má za cíl vytvoření jednotného patentu EU, který by byl jednotně přiznáván Evropskou patentovou organizací v Mnichově pro celou EU či některé státy

¹⁰ VASSILEV, Alexandra. *Association d'un droit de propriété intellectuelle au droit de la concurrence*. [online]. Scribd, 2010 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.scribd.com/doc/41304945/Memoire-concurrence-final>>.

¹¹ DUPUIS-TOUBOL, Frédérique a kol. *Droit de la propriété intellectuelle et droit de la concurrence : convergence ou divergence ?* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 1. září 2012]. Dostupné na <[8](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYJI9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKrIH9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9mdVW0n8zyT8rsk1Vdrerid1/v7OQPW/nxSbFs87LMp+0aPz7Jqa33xrRaTtd1nS+n+Se/+z3++zKvL/jvWWF+/YXN9bJaXi8+e1Ov81/YZpPms53f/cF0l/6/R/+R//fp//fp/9/Sv9/QP8/ >>.</p></div><div data-bbox=)

Zavedení takovéto konstrukce je ospravedlněno především praktickými hledisky, neboť vzhledem ke specifitě PDV a ke skutečnosti, že jsou tato práva stále především v režii národních právních řádů členských států, by bylo takové zkoumání prakticky velmi obtížně proveditelné. Odpůrci této úpravy se však domnívají, že je tak PDV neodůvodněně dávána přednost před jinými druhy vlastnictví, o jejichž nabytí se jejich subjekty mohli svým podnikatelským snažením zasloužit i ve větší míře, než je tomu v některých případech u PDV.¹²

Hospodářská soutěž je označována jako soupeření subjektů v hospodářské oblasti s cílem ostatní subjekty předstihnout a dosáhnout tím hospodářský prospěch, nebo též jako souběžná snaha subjektů nabídky a poptávky ohledně určitého druhu zboží nebo služeb, jejímž cílem je dosažení určitých výhod před ostatními v oblasti hospodářských výsledků, a jež vzájemně ovlivňuje jejich hospodářskou činnost.¹³

Je vhodné připomenout, že hospodářská soutěž probíhá také mezi jednotlivými inovativními technologiemi. Politika hospodářské soutěže, jež je na relevantním trhu aplikována, značně ovlivňuje to, jak tato soutěž mezi technologiemi probíhá.¹⁴ Obecně je taková hospodářská soutěž samozřejmě přínosná a žádoucí, neboť vede k inovativnosti a motivuje soutěžitele, aby formou vyvíjení dokonalejších technologií přestihl své konkurenty a získal tak na trhu výhodnější postavení.

Problém „střetu“ mezi duševním vlastnictvím a hospodářskou soutěží se tedy vyskytne tehdy, pokud držitel PDV využívá těchto práv k dosažení výhod před ostatními způsobem, o jehož souladu s právem lze vyslovit pochybnosti.

Existuje několik teorií, jež se snaží „střet“ mezi těmito dvěma oblastmi práva různým způsobem řešit. V podstatě se zde jedná o upřednostnění výkonu PDV na úkor svobodné hospodářské soutěže nebo naopak, podle toho, jaké řešení se zdá vhodnější pro určité případy, které v praxi nejčastěji nastávají.

Právo zvolit si systém ochrany PDV, který danému podniku nejvíce vyhovuje, je mimo jiné určeno i k tomu, aby kompenzovalo výše popsanou situaci, kdy nelze obecně definovat systém ochrany, který by za všech okolností vyhovoval. Lze-li předpokládat, že podniky jednají racionálně a fungující hospodářská soutěž je k tomu také vede a navíc správně

---

¹² Tamtéž.

¹³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva: I. díl, Obecná ustanovení obchodního zákoníku a obchodní společnosti*. 1. vydání. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 2005. s. 62.

¹⁴ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle*. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 427.

a soudní rozhodovací činnost je zaměřena tak, aby respektovala jednak právo podniku si zvolit svoji strategii v oblasti PDV (je to vhodnější než ověřovat legitimitu každé jednotlivé strategie) a jednak dbala na to, aby toto právo nebránilo efektivní hospodářské soutěži, měl by výkon tohoto práva přispět k jisté optimalizaci systému PDV jako nástroje k působení v hospodářské soutěži.¹⁵

Ovšem jak je tomu u každého práva i zde hrozí možnost jeho zneužití ze strany podniků k narušení efektivní hospodářské soutěže. V tomto ohledu musí být jasné, že situaci, kdy určitý podnik získal maximální možnost ochrany nelze jako takovou považovat za překážku svobodné hospodářské soutěže.

To nelze ani v takovém případě, kdy takto získaná ochrana přesahuje objektivně nezbytnou míru ochrany pro uskutečňování efektivní hospodářské soutěže založené na inovativnosti a kdy může společnost, jež je držitelem PDV takovou ochranu zajišťujících získat větší vliv v hospodářské soutěži v rámci jedné technologie nebo posílit svoji pozici v hospodářské soutěži se substitučními technologiemi.¹⁶

1. 1. Rozlišování mezi existencí a výkonem PDV

Právo EU rozlišuje mezi existencí a výkonem práv k duševnímu vlastnictví. Existence vlastnického práva není na úrovni EU nijak dotčena, jak je nicméně konstatováno v čl. 345 SFEU. To se týká i práv k duševnímu vlastnictví. Naproti tomu výkon práv k duševnímu vlastnictví je podřízen normám na ochranu hospodářské soutěže. Výkon PDV jako takový neznamená sám o sobě porušení soutěžního práva ani případné zneužití dominantního postavení na trhu, ale pokud jsou tato práva vykonávána takovým způsobem, že naplňují znaky čl. 101 a 102, může být takové jednání podle nich sankcionováno.¹⁷

Legislativa EU do jisté míry zužuje možnost výkonu PDV, neboť zakazuje takový jeho způsob, který by byl neslučitelný s volným pohybem zboží v rámci jednotného evropského trhu nebo s ustanoveními na ochranu hospodářské soutěže, byť by byl takový výkon práv považován za zcela legální podle národní legislativy členského státu, jehož je držitel PDV či licence k jeho výkonu příslušníkem.¹⁸

Podle některých autorů je toto rozlišování mezi výkonem a existencí práv zpochybnitelné:

---

¹⁵ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle*. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s 424.

¹⁶ Tamtéž s 420.

¹⁷ ARHEL, Pierre. *Application du droit de la concurrence dans le domaine des droits de propriété intellectuelle*. *Petites affiches*, 2007, roč. 141, č. 6, s. 2.

¹⁸ Tamtéž.

„Právo, které nemůže být vykonáváno, ztrácí svůj smysl. Navíc je oslabena jeho obchodní hodnota, což může být demonstrováno na příkladu exkluzivní licence, jejíž držitel se nemůže bránit paralelním dovozům z jiných států.“¹⁹

Tento přístup je ovšem třeba relativizovat, neboť PDV jsou často ze strany jejich nositelů zneužívána pouze k zabraňování svobodné hospodářské soutěži.²⁰

Takový výkon práva již nesouvisí s původním účelem PDV, jenž spočívá v poskytnutí exkluzivního práva původci chráněného předmětu jako kompenzaci za jeho snahu a investice v oblasti výzkumu a vývoje. Bylo by jej proto možné považovat za protiprávní, a jak plyne z obecných principů práva, nemůže za těchto okolností požívat právní ochrany.

1. 2. Teorie specifického předmětu práv duševního vlastnictví

S rozlišováním mezi existencí a výkonem PDV souvisí teorie specifického předmětu PDV, neboť vnitrostátní legislativa jednotlivých členských států se může lišit v tom, co za PDV považuje a co již nikoli, při čemž jednotná úprava na úrovni EU zatím neexistuje.²¹

Teorie specifického předmětu práv k duševnímu vlastnictví souvisí zejména s problematikou volného pohybu zboží a mírou jeho přijatelného omezení.

Článek 36 SFEU zmiňuje „duševní a obchodní vlastnictví“ jako jeden z důvodů pro aplikaci výjimky z pravidel o volném pohybu zboží. Formulace tohoto ustanovení je však příliš obecná na to, abychom mohli určit, zda může omezení volného pohybu zboží ospravedlnit jakýkoli výkon práv k duševnímu vlastnictví, a do jaké míry lze volný pohyb zboží s poukazem na tuto výjimku omezit.²²

Pokud bychom s ohledem na výkon PDV povolili jakékoli omezení volného pohybu zboží, pravděpodobně by se zde objevila neslučitelnost se základními cíly evropské integrace. Konkrétně se zde jedná o postupné slučování jednotlivých národních trhů v jednotný evropský trh a odstraňování všech bariér, které by dosažení tohoto cíle ztěžovaly.

SDEU se k této problematice několikrát vyjádřil, což nám umožnilo z jeho judikatury abstrahovat tzv. princip „specifického předmětu“ PDV, který slouží k tomu, abychom určili

¹⁹ Týč, V. *Základy práva Evropských společenství pro ekonomy*. Praha: Linde, 2004, s. 149.

²⁰ Můžeme zmínit např. umělé prodlužování doby trvání patentu, vytváření svazků patentů k odvozeným výrobkům kolem výrobku hlavního atd.

²¹ VASSILEV, Alexandra. *Association d'un droit de propriété intellectuelle au droit de la concurrence*. [online]. Scribd, 2010 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.scribd.com/doc/41304945/Memoire-concurrence-final>>.

²² ARHEL, Pierre. *Application du droit de la concurrence dans le domaine des droits de propriété intellectuelle*. *Petites affiches*, 2007, roč. 141, č. 6, s. 2.

přípustnou míru omezení volného pohybu zboží za účelem ochrany PDV. Tento základní princip se poprvé objevil v rozsudku ze dne 8. června 1971, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v. Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG., 78/70, Sb. rozh. s. 00487., ve kterém se SDEU vyjádřil v tomto smyslu:

„Článek 36 SFEU nepřipouští omezení volného pohybu zboží za účelem ochrany práv k průmyslovému vlastnictví, pokud se nejedná o omezení související se zachováním těch práv, která tvoří „specifický předmět“ tohoto průmyslového vlastnictví.“

Z této formulace můžeme dovodit, že SDEU v zásadě dává přednost zachování volného pohybu zboží nad výkonem práv k duševnímu vlastnictví, ovšem s výjimkou případu, kdy dojde k zásahu do samotného „specifického předmětu“ práv k duševnímu vlastnictví.

Pojem specifický předmět PDV je spojen s existencí těchto práv, neboť PDV stále ještě zůstávají především věcí vnitřní úpravy jednotlivých zemí a lze vysledovat některé rozdíly v tom, co je považováno za předmět PDV. Definice pojmu „specifický předmět“ tak umožnila jednotně určit, jaká práva lze považovat za PDV.

Pokud jde o práva k patentu, SDEU poprvé vyjádřil definici specifického předmětu tohoto práva v rozsudku ze dne 31. října 1974, Centrafarm BV a Adriaan de Peijper v. Sterling Drug Inc., 15 /74, Sb. rozh. s. 01147.

„Za specifický předmět práva k patentu lze považovat exkluzivní právo užívat vynález za účelem výroby a prvního uvedení na trh průmyslových produktů, a to jak přímo, tak formou udělování licencí třetím osobám, a dále právo bránit se jakémukoli zásahu do tohoto exkluzivního práva.“

Vymezení specifického předmětu práva k ochranné známce se objevilo v judikatuře SDEU až později. Stalo se tak především v rozsudku ze dne 23. května 1978, Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH., 102/77, Sb. rozh. s. 01139.

„Specifický předmět“ práva k ochranné známce je zejména zajistit jeho nositeli exkluzivní právo ochrannou známkou užit k prvnímu uvedení výrobku do oběhu, užívat ji i nadále při uvádění svých výrobků na trh a tím je chránit proti jiným soutěžitelům, kteří by chtěli zneužít jeho postavení na trhu a jeho pověsti prodejem svých produktů neoprávněně označených jeho ochrannou známkou. Základní funkce ochranné známky, která spočívá v garanci původu výrobku spotřebiteli nebo konečnému uživateli, původci zaručí možnost rozšiřovat své výrobky, aniž by došlo k jejich záměně s výrobky konkurentů.

Právo majitele ochranné známky bránit se takovému jejímu užití, které by bránilo garanci původu označených výrobků je tak součástí tzv. „specifického předmětu“ práva k ochranné známce.

3. Práva duševního vlastnictví a dominantní postavení na trhu

Velmi zajímavá problematika nastává, sejde-li se u jednoho subjektu zároveň duševní vlastnictví a dominantní postavení na trhu. Duševní vlastnictví totiž, stejně tak jako dominantní postavení na trhu, přináší soutěžiteli výhodu v hospodářské soutěži.²³

Svobodná soutěž tak může být těmito právními situacemi narušena, aniž by tak nutně muselo být z vůle subjektu, který je takto zvýhodněn. Jak duševní vlastnictví, tak dominantní postavení na trhu, lze nabýt vlastní úspěšnou podnikatelskou činností. Potom je výhoda, kterou soutěžitel takto získá, plně zasloužená a ospravedlnitelná. Nelze však odhlížet od problému, který s sebou přináší možnost dalšího zneužití takových výhod na trhu.

Abychom problematice spojení duševního vlastnictví a dominantního postavení na trhu u jednoho subjektu lépe porozuměli, budeme se nejprve stručně zabývat dominantním postavením na trhu a jeho zneužitím obecně.

2. 1. Definice dominantního postavení na trhu

Pokud jde o legální definici dominantního postavení na trhu, ta byla postupně podána z judikatury SDEU, který dominantním postavením na trhu rozumí postavení hospodářské síly, kterou podnik má a jež mu umožňuje bránit zachování účinné soutěže, neboť mu dává moc chovat se ve značné míře nezávisle na svých konkurentech, zákaznících a v konečném důsledku i spotřebitelích.²⁴

Tato definice byla v podstatě převzata zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, který ve svém § 10 odst. 1 stanoví, že dominantní postavení na trhu má soutěžitel nebo společně více soutěžitelů, kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.²⁵

Dominantní postavení na trhu není tedy určeno přesnou hranicí podílu na relevantním trhu, ale odvíjí se od tržní síly posuzovaného subjektu. Ve většině případů není možné, aby na jednom relevantním trhu bylo více subjektů v dominantním postavení, protože zpravidla není

---

²³ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 424.

²⁴ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s 82.

²⁵ Tamtéž, s. 98.

možné, aby více subjektů splňovalo podmínku natolik velké tržní síly, že by měli možnost se chovat nezávisle na ostatních účastnících trhu.²⁶

Ani komunitární ani české právo samotnou existenci dominantního postavení na trhu nezakazují. Přitom je nerozhodná i otázka, jakým způsobem bylo dominantní postavení na trhu dosaženo např. odchodem konkurentů z trhu, získáním PDV, vnitřní expanzí podnikatelských aktivit. Subjekt s dominantním postavením na trhu má však zvláštní odpovědnost, jejímž důsledkem je, že mu může být zakázáno chovat se způsobem, který by u jiných subjektů bez dominantního postavení na trhu byl zcela legální.²⁷

2. 2. Zneužití dominantního postavení na trhu

Zneužití dominantního postavení na trhu je zakázáno jak na unijní, tak na vnitrostátní úrovni. SFEU zákaz jeho zneužití stanoví ve svém čl. 102, český zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pak ve svém § 11 odst. 1.

Abychom mohli konstatovat zneužití dominantního postavení, musí být splněny následující tři podmínky:

- 1) Jednání se dopustila osoba, na kterou dopadá osobní působnost soutěžních předpisů
- 2) Taková osoba má na trhu dominantní postavení
- 3) Jednání této osoby má znaky zneužití dominantního postavení²⁸

První podmínka se vztahuje k tomu, že zneužití se nemohou dopustit osoby, které se neúčastní ani nepřímo hospodářské soutěže nebo nejsou schopny přímo nebo nepřímo tuto soutěž ovlivnit.²⁹

Zneužití dominantního postavení na trhu je objektivní kategorií, u které není zpravidla zapotřebí prokazovat zavinění. Pro konstatování, že došlo ke zneužití dominantního postavení na trhu, není nutné, aby došlo k dokonání tohoto jednání nebo aby nastal jeho škodlivý následek. Stejně tak není nutné, aby šlo o opakované nebo trvalé jednání, ke zneužití může dojít i jednorázovým činem.³⁰

Rozpor se zákonem je u zneužití dominantního postavení na trhu vždy dán, aniž by bylo nutné to speciálně dokazovat. U tohoto typu jednání není nutné zjišťovat protisoutěžní účel a

---

²⁶ Tamtéž s. 98.

²⁷ Tamtéž s. 116.

²⁸ Tamtéž, s. 83.

²⁹ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s 83.

³⁰ Tamtéž s. 116

ze zákazu zneužití dominantního postavení neexistují jakékoli obecné výjimky, ani možnost individuálního vynětí z tohoto zákazu.³¹

Pokud jde o formy zneužití dominantního postavení na trhu, nejčastěji se setkáváme s odmítnutím obchodování, nepřiměřenými podmínkami, vázanými prodeji, cenovou diskriminací, či predátorskými cenami.

2. 3. Dominantní postavení na trhu a duševní vlastnictví

Nyní se dostáváme zpět k problematice duševního vlastnictví a hospodářské soutěže. Pokud jde o problematiku duševního vlastnictví a dominantního postavení na trhu, je vhodné se k ní vyjádřit nejprve v obecných rysech.

Práva duševního vlastnictví totiž bývají označována jako „dočasné statutární monopoly.“³²

Takové označení je některými autory považováno za nepřesné, což je dle názoru autorky správné. V jeho důsledku totiž dochází ke směšování pojmů duševního vlastnictví a dominantního postavení na trhu, které je tradičně spojováno s označením monopol. Označením „dočasné statutární monopoly“ bylo jistě myšleno exkluzivní právo, které nositel PDV získává k užívání chráněného předmětu nebo k přenechání jeho užívání jinému subjektu. Ač může být takové označení z tohoto hlediska srozumitelné, zůstává právně nepřesné.

Samotná PDV svému nositeli totiž nezaručují vůbec žádnou tržní sílu, tím méně dominantní postavení na trhu. Tržní síla, jakou nositeli PDV jeho postavení přinese, bude záviset až na souboru dalších okolností. Můžeme zmínit např. skutečnost, zda na relevantním trhu existují k chráněnému statku substituční předměty, technickou dokonalost chráněného předmětu, jeho kvalitu, a s ní spojenou úspěšnost na trhu, či další podobné faktory.³³

Nelze tedy bez dalšího uzavřít, že by nositel PDV měl na trhu dominantní postavení ve smyslu čl. 102 SFEU. Nebude-li po chráněném předmětu dostatečná poptávka, o dominantním postavení na trhu nemůže být řeč.

---

³¹ Tamtéž s. 83.

³² ZIMMERMANN, Gordon. *Extending the monopoly? The risks and benefits of multiple forms of intellectual property protection* [online]. IPIC, 2012 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:Q0hw0tZlj-UJ:www.ipic.ca/reviews/CIPR1720.pdf+&hl=cs&gl=cz&pid=bl&srcid=ADGEEsgr9msmqn7M7DGDIL3cBlhqjINff0WjNFrPiANsIY5vZEFBroT_dJRvu6AyiJZVy-6KRF-BWZQYVwdMwVw_1P4ecrWidPfd_Fic5EB55_THIHpyHJDsIOnO_qpXlzTYfIjwwB8A&sig=AHIEtbTq1KPq0QxLA-vYj-59NI-BBB7H0A>.

³³ ULLRICH, Hans. *Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle*. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 425.

Stejné konstatování vyplývá i z judikatury SDEU. Ten taktéž rozhodl, že ze samotné existence PDV nelze bez dalšího uzavřít i na existenci dominantního postavení jejich nositele na trhu.³⁴

SDEU však dodává, že není vyloučeno, aby s ohledem na konkrétní skutkové a právní okolnosti případu, bylo možné na vznik takového postavení uzavřít. To se však děje zpravidla ve spojení s jinými okolnostmi, anebo je to dáno specifickými poměry subjektu, o jehož postavení na trhu se jedná.

Lze tedy uzavřít, že pozice, kterou na trhu zaujímá držitel PDV, se určuje podle naprosto stejných kritérií jako v případě kteréhokoli jiného subjektu. Hodnotí se např. míra poptávky po chráněném produktu či existence nebo neexistence substitučních produktů. Dominantní postavení na trhu pak znamená možnost nezávislého jednání dominantní společnosti, a to jak vůči ostatním soutěžitelům, tak i spotřebitelům.³⁵

Samotná „exkluzivita“ PDV, tedy možnost vyloučení třetích osob z užívání chráněného produktu, dominantní postavení nezaručuje. Pokud je dominantní postavení na trhu přeci jenom dáno, je vhodné ještě poznamenat, že ani v tomto případě nelze automaticky uzavřít na jeho zneužití. Dominantního postavení na trhu, jak již bylo výše uvedeno, může být dosaženo naprosto legitimními prostředky. Je-li nositel dominantního postavení na trhu zároveň držitelem PDV, bude nutné v případě relevance prokazovat zneužití samotného tohoto postavení.

Výše uvedené ovšem neznamená, že by držitel PDV, který má zároveň dominantní postavení na trhu, nemohl těchto práv zneužít k záměrnému omezování hospodářské soutěže. Bohužel, k takovému jednání ze strany soutěžitelů dochází poměrně často, při čemž řešení sporů z těchto situací vyplývajících je nesnadné.

Hlavní otázka, před kterou často stojí zejména komunitární jurisdikce, když se zabývají vztahem duševního vlastnictví a hospodářské soutěže spočívá na tom, v jakém případě a do jaké míry může výkon PDV znamenat zneužití dominantního postavení na trhu nositelem PDV na základě čl. 82 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU).

Mezi konkrétní anti-konkurenční praktiky, které se vyskytují u soutěžitelů s dominantním postavením na trhu nejčastěji, patří např. určování predátorských cen, účelově

---

³⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. října 2010, Volvo Car Germany GmbH v. Autohof Weidensdorf GmbH, , C-203/09, Sb. rozh. s. I-10721.

³⁵ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s. 82.

vázaný prodej vzájemně jinak nesouvisejících produktů, zejména však odmítnutí obchodování a jeho speciální případ odmítnutí udělení licence.

2. 4. Teorie refusal-to-deal, essential facilities a jejich vzájemný vztah

Pokud jde o formy zneužití dominantního postavení na trhu, jak již bylo zmíněno, velmi často se vyskytuje tzv. odmítnutí obchodování. Delší dobu se odehrávala debata, zda existuje pro společnosti s dominantním postavením na trhu obecná povinnost k uzavření smlouvy. EK zastávala názor, že ano, a toto také opakovaně explicitně konstatovala ve svých dokumentech.³⁶

Jak lze ovšem vyčíst z judikatury SDEU³⁷, není možné konstatovat, že jakékoli odmítnutí obchodování společností s dominantním postavením na trhu by znamenalo bez dalšího porušení soutěžního práva. Bylo by nutné, aby k tomu existovaly specifické okolnosti, jež by způsobovaly, že takové odmítnutí uzavření smlouvy by narušovalo hospodářskou soutěž.

Pro tyto situace byly tedy dovozeny některé specifické teorie, s jejichž pomocí lze hodnotit, zda je takové odmítnutí v daném případě legitimní či nikoli. Předně se setkáváme s pojmem refusal-to-deal. Přistoupíme-li k tomuto konceptu v nejobecnější rovině, lze jeho podstatu objasnit tak, že společnosti s dominantním postavením na trhu může být nařízeno, aby za rozumných podmínek dodala zájemci zboží nebo mu poskytla službu, pokud je to pro něj nezbytné z hlediska jeho setrvání na relevantním trhu. Pokud jde o možnost aplikace teorie „refusal-to-deal“ je zde důležité, aby existovaly dva relevantní trhy, které jsou na sobě závislé. Jde o závislost v tom smyslu, že na druhém z nich se obchoduje s produkty, pro jejichž výrobu či poskytování je nezbytné mít přístup k výrobku, s nímž společnost s dominantním postavením obchoduje na trhu primárním. Odmítne-li tato společnost k takovému důležitému statku přístup, je zde místo pro uplatnění teorie refusal-to-deal.

---

³⁶ NAGY, Istvan Csongor. Refusal to deal and the doctrine of essential facilities in US and EC competition law: a comparative perspective and a proposal for a workable analytical framework. *European Law Review*, 2007, roč. 32, č. 5, s. 671.

³⁷ Srov. např. Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) v. Komise Evropských společenství, C-241/91 P a C-242/91 P, Sb. rozh. s. 00743. nebo Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Oscar Bronner GmbH & Co. KG v. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, C-7/97, Sb. rozh. s. I-07791.

Pokud naopak existuje jen jeden relevantní trh, ale společnost s dominantním postavením na trhu odmítne svému konkurentu přístup k určité infrastruktuře, která je pro jeho činnost na tomto trhu nezbytná, aplikuje se teorie essential facilities.³⁸

Co se týče vztahu teorie essential facilities a neospravedlněného odmítnutí obchodování, doktrína se převážně přiklání ke vztahu speciality essential facilities k obecnému neospravedlněnému „refusal-to-deal“.³⁹

Doktrína essential facilities je tedy podle převažujícího názoru limitována na situace, kdy jsou společnost s dominantním postavením a její konkurent mající zájem o její produkt pouze na jediném relevantním trhu, nikoli na trhu primárním a sekundárním. Přitom by i zde její aplikace měla být limitována na výjimečné případy. Předně se předpokládá splnění podmínek následujícího několikastupňového testu:

- 1) Požadovaná infrastruktura musí být klíčová pro působení na relevantním trhu
- 2) Infrastruktura nesmí mít žádný reálný nebo potencionální substitut
- 3) Společnost s dominantním postavením na trhu musí být přítomna na relevantním trhu a být způsobilá ovlivnit hospodářskou soutěž na něm ve svůj prospěch
- 4) Odmítnutí uzavření smlouvy musí skutečně eliminovat hospodářskou soutěž na relevantním trhu
- 5) Společnost s dominantním postavením nemá pro své chování objektivní ospravedlnění

Pokud se jedná o určení, kdy je infrastruktura pro působení na relevantním trhu klíčová, je zde důležitý pojem „nezbytnosti.“ Orgány příslušné teorii „essential facilities“ aplikovat v praxi potřebují obsah tohoto pojmu znát při určování, zda lze v chování vlastníka statku spatřovat zneužití jeho dominantního postavení na trhu či nikoli. Obecná definice přitom neexistuje. Je třeba přistupovat k posuzování každého případu individuálně a zhodnotit, zda za dané situace na trhu je nezbytnost předmětného statku dána ve vztahu k působení na něm.

Při posuzování nezbytnosti předmětného statku sice není důležité, zda se jedná o hmotný předmět vlastnictví, nehmotný statek, např. know-how, anebo služby, avšak v praxi bývá teorie essential facilities, vzhledem k poměrně přísným kritériím pro její aplikaci, limitována na podobná zařízení jako jsou přenosové a rozvodové sítě (zařízení pro distribuci elektrické energie, vody či tepla, telekomunikační sítě apod.) a různá jiná infrastrukturní zařízení (např. železniční cesta), jimž je společné, že fyzikální, ekonomické nebo právní

---

³⁸NAGY, Istvan Csongor. Refusal to deal and the doctrine of essential facilities in US and EC competition law: a comparative perspective and a proposal for a workable analytical framework. *European Law Review*, 2007, roč. 32, č. 5, s. 664.

³⁹Tamtéž s. 671.

okolnosti neumožňují vystavět ke stávajícímu zařízení ještě jedno nebo více alternativních zařízení, a proto ti soutěžitelé, kteří jej vlastní nebo k němu mají přístup, jsou zpravidla v dominantním postavení.⁴⁰

Myšlenkový proces vedoucí k určení, zda je místo pro aplikaci essential facilities teorie, lze rozdělit do dvou fází. V rámci první z nich je třeba zhodnotit, zda je dána nezbytnost posuzovaného statku. Aby tedy bylo možné o určitém statku hovořit jako o „essential facility,“ musí být patrné, že jej nelze získat jiným způsobem, než od subjektu s dominantním postavením na trhu, který jej vlastní. Nesmí tedy existovat možnost tento statek za přijatelných ekonomických podmínek duplikovat na základě vlastní výroby či vstoupit do smluvního vztahu s jiným subjektem, jenž také může tento statek nebo jeho plnohodnotný substitut poskytnout. Je zde charakteristická určitá „jedinečnost“ předmětných statků.⁴¹

Ve vztahu k teorii „essential facilities“ je velmi důležitým faktorem také samotná existence dominantního postavení na trhu. To sice necharakterizuje předmět zájmu konkurujících soutěžitelů, avšak je *conditio sine qua non* pro aplikaci celé doktríny.⁴²

Pokud by došlo k odmítnutí zpřístupnění jiným soutěžitelům statku takového charakteru, který by sice bylo možné na základě jeho charakteristických vlastností zařadit k „essential facilities,“ avšak došlo by k tomu ze strany soutěžitele, jenž nemá na trhu dominantní postavení, bylo by zpravidla nutné toto jednání označit za legitimní, v souladu s principem smluvní volnosti. Soutěžitel, který na trhu nemá dominantní postavení, nemůže již z logiky věci tohoto svého postavení zneužít, proto nelze jeho jednání sankcionovat v souladu s ustanoveními upravujícími zneužití dominantní postavení na trhu. K potlačení nelegitimního odmítnutí zpřístupnění zdrojů nezbytných pro působení na trhu je přitom užíváno zejména právních nástrojů vztahujících se ke zneužití dominantního postavení na trhu.

---

⁴⁰ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s 116.

⁴¹ CANIVET, Guy. *Le droit de propriété confronté à la théorie des infrastructures essentielles* [online]. Lamyline, 2006 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [⁴² Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIj9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEOzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIvmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LNP8Xtxmb/JJp89+IVt1Wblq7z5bO/BL6zqWV4/uf5s5xc28+rqRXZZXGRtUS2fZLX0tcra+Qkh8vazN7+wmM0+2z94eG//3v1feJnXDbX77CeLi3zZ5r9wXlzMn9P/W3kta5qiOalK6q7Js3o6f5ld5J+95I/HWbN69wvL5VtCTT7hd/4fXpOLGgQBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

V konečném důsledku je tedy pole pro aplikaci teorie essential facilities poměrně úzké, neboť naplnění všech těchto kritérií není evidentní a navíc je zde poslední „vyvíňující“ kritérium, které umožňuje společnosti s dominantním postavením aplikaci této teorie zabránit, i když by jinak podmínky pro její uplatnění byly dány.⁴³

Vrátíme-li se k hlavnímu předmětu našeho zkoumání, tedy oblasti střetu PDV a hospodářské soutěže, je zde účel teorie essential facilities poměrně výstižně vyjádřen následujícími řádky:

„Tato teorie je arbitrární nástroj mezi dvěma faktory ekonomie, mezi vlastnictvím a hospodářskou soutěží. Slouží k tomu, aby vlastnické právo a zejména duševní vlastnictví, jež je považováno za motor hospodářské soutěže, se nepřeměnilo v překážku v jejím rozvíjení.“⁴⁴

K obsahu pojmu nezbytnosti se vyjádřil SDEU ve své judikatuře. Prvním z případů, ze kterých je tato doktrína podle některých autorů odvozována,⁴⁵ je rozsudek SDEU ze dne 6. března 1974, Istituto Chemioterapico Italiano S.p.A. v. Commercial Solvents Corporation, 7/73, Sb. rozh. s. 00223.

SDEU v ní potvrdil správnost rozhodnutí odsuzujícího chování společnosti, jež svému klientovi ukončila smlouvu o dodávce materiálu. Tomu dříve opakovaně poskytovala surový materiál pro výrobu léku na tuberkulózu. Patentová práva k tomuto materiálu již vypršela. Nikdo jiný na trhu tuto surovinu však nevyráběl a k její produkci bylo potřebné mít jisté know-how. Společnost Commercial Solvents tak zaujímala na trhu s tímto materiálem dominantní postavení. Důvodem odmítnutí dalších dodávek stávajícímu klientovi byl vlastní podnikatelský záměr Commercial Solvents. Společnost chtěla také vstoupit na trh s lékem a vyloučit svého konkurenta, dřívějšího zákazníka, z působení na něm, aby i na tomto sekundárním trhu získala dominantní postavení. SDEU rozhodl, že v tomto případě se jedná o zneužití dominantního postavení, avšak platí to pouze tehdy, pokud by přerušení zásobování klienta způsobilo jeho úplné vyloučení z trhu.

---

⁴³ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. 359 s.

⁴⁴ CANIVET, Guy. *Le droit de propriété confronté à la théorie des infrastructures essentielles* [online]. Lamyline, 2006 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [⁴⁵ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LNP8Xtxmb/JJp89+IVt1Wblq7z5bO/BL6zqWV4/uf5s5xc28+rqRXZZXGRtUS2fZLX0tcra+Qkh8vazN7+wmM0+2z94eG//3v1feJnXDbX77CeLi3z5r9wXlzMn9P/W3kta5qiOalK6q7Js3o6f5ld5J+95I/HWbN69wvL5VtCTT7hd/4fXpOLGgQBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

Z této judikatury SDEU vyplývá, že při zjišťování, zda je dána nezbytnost statku, určíme, zda by činnost zájemce o dotčený statek na relevantním trhu byla možná i bez jeho získání.

Teprve dojdeme-li na základě tohoto posouzení k negativnímu závěru, přichází na řadu druhá část evaluace. Ta má za cíl zjistit, zda lze nezbytný statek získat jiným způsobem než od jeho vlastníka, např. v rámci výrobní činnosti zájemce, případně zda existuje substitut, který by jej mohl nahradit.⁴⁶

Výše uvedená kritéria nejsou alternativní, ale kumulativní. Postupně musíme dojít k závěru, že je dána existence obou těchto skutečností – tedy jednak nezbytnosti statku k činnosti soutěžitele na trhu, jednak nemožnost nahrazení tohoto statku jeho substitutem nebo jeho zhotovením v rámci výrobního procesu. Obě kritéria spolu velmi úzce souvisí, neboť zjistíme-li, že přístup k požadovanému statku lze zajistit i jinak, nelze již usuzovat na „nezbytnost“ jeho získání od vlastníka.⁴⁷

Celý hodnotící proces se musí vždy odehrávat na objektivním základě. Není rozhodující, že konkrétní zájemce o určitý statek si jej např. není schopen sám vyrobit či obstarat, protože k tomu nemá dostatek znalostí nebo zkušeností. Stejně tak při hodnocení, zda je dána existence nezbytnosti statku k působení na relevantním trhu, nelze dojít k pozitivnímu závěru, jestliže z dokazování vyplyne, že zájemce není schopen se na trhu udržet z důvodu nedostatku úspěchu v jeho podnikání.

K hodnocení je tak třeba použít objektivního měřítka, konkrétně a diferencovaně uplatňovaného. Je nutné se zabývat tím, jaké možnosti k získání daného statku by měl průměrný soutěžitel, který by se však nacházel v podobné situaci jako žadatel o něj a měl podobné osobní či vnitřní poměry. Obecně je uznáváno, že alternativa neexistuje, pokud je cesta k jejímu získání příliš dlouhá, dosažení úspěchu je nejisté nebo obnáší velmi velké náklady.

Z dosavadní rozhodovací praxe přitom zatím nevyplývá, jaká doba může být kvalifikována jako příliš dlouhá a jaké náklady jako velmi velké. Nejspíše by se v případě nákladů jednalo o takové, že by činnost dotčeného soutěžitele při jejich vynaložení znamenala

---

⁴⁶ CANIVET, Guy. *Le droit de propriété confronté à la théorie des infrastructures essentielles* [online]. Lamyline, 2006 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [⁴⁷ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LNP8Xtxmb/JJp89+IVt1Wblq7z5bO/BL6zqWV4/uf5s5xc28+rqRXZZXGRtUS2fZLX0tcra+Qkh8vazN7+wmM0+2z94eG//3v1feJnXDbX77CeLi3zZ5r9wXlzMn9P/W3kta5qiOalK6q7Js3o6f5ld5J+95I/HWbN69wvL5VtCTT7hd/4fXpOLGgQBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

jistou ztrátu, i kdyby se mu nakonec podařilo na relevantní trh proniknout. Vznikl by tak výrazný nepoměr mezi vynaloženými náklady a dosaženým výsledkem, který by nakonec soutěžitele v jeho snažení odradil. Tato skutečnost by mohla mít negativní následky pro hospodářskou soutěž na relevantním trhu, který by byl o takového soutěžitele ochuzen. Pokud jde o délku procesu získávání statku, nelze nejspíše určit obecné kritérium, neboť doba výroby jednotlivých produktů v rámci rozličných průmyslových odvětví, se velmi různí.

Z unijní judikatury můžeme nicméně dovodit, že nelze usuzovat na nemožnost získání určitého statku jenom proto, že jiné alternativy, než jeho vyžádání od vlastníka s dominantním postavením na trhu jsou pro zájemce z ekonomického hlediska méně výhodné. Soud prvního stupně se v tomto smyslu vyjádřil např. v často komentované kauze Microsoft.⁴⁸

Stejný názor je zastáván např. v judikatuře francouzského Kasačního soudu, která bude dále zmíněna opět v souvislosti s analýzou rozsudku Microsoft.⁴⁹

Odpůrci essential facilities teorie se odvolávají zejména na princip smluvní volnosti či princip ochrany vlastnictví. Podle některých autorů je však třeba tyto názory relativizovat. Ani jednomu z těchto principů totiž nejsou na újmu např. legislativní omezení spojená s ochranou práv jiných subjektů či s ochranou spotřebitele, jež mají podobné důsledky jako aplikace doktríny Essential facilities.⁵⁰

Pokud jde o vlastnické právo, ani to není zcela absolutní povahy, jak ostatně vyplývá z principu „vlastnictví zavazuje,“ který ochraňuje výkon vlastnického práva pouze do té míry, v níž nezasahuje do práv jiného subjektu.

Je sice nezpochybnitelné, že teorie essential facilities do vlastnického práva soutěžitele s dominantním postavením na trhu zasahuje. Tento zásah lze však považovat za ospravedlnitelný vzhledem k poměrně přísným kritériím, která jsou stanovena pro aplikaci doktríny. Navíc je takový zásah možno považovat za omezení vlastnického práva spojené s ochranou veřejného zájmu – zájmu na ochranu efektivní hospodářské soutěže a s ní spojené rozvíjení ekonomiky.

---

⁴⁸ Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. září 2007, Microsoft Corp. v. Komise Evropských společností, T-201/04, Sb. rozh. s. II-03601.

⁴⁹ Nález francouzského kasačního soudu ze dne 12. července 2005, sp. zn. 04-12.388.

⁵⁰ CANIVET, Guy. *Le droit de propriété confronté à la théorie des infrastructures essentielles* [online]. Lamyline, 2006 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [23](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LNP8Xtxmb/JJp89+IVt1Wblq7z5bO/BL6zqWV4/uf5s5xc28+rqRXZZXGRtUS2fZLX0tcra+Qkh8vazN7+wmM0+2z94eG//3v1feJnXDbX77CeLi3zZ5r9wXlzMn9P/W3kta5qiOalK6q7Js3o6f5ld5J+95I/HWbN69wvL5VtCTT7hd/4fXpOLGqBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

2. 5. Odmítnutí udělení licence a dominantní postavení na trhu

Nyní se pokusíme ilustrovat „střet“ duševního vlastnictví a hospodářské soutěže na případech odmítnutí poskytnutí licence. Z různých anti-konkurenčních jednání, ke kterým dochází ze strany soutěžitelů s dominantním postavením, je odmítnutí poskytnutí licence tím, které je v nejbližší přímé interakci s výkonem PDV. Exkluzivita práv k duševnímu vlastnictví se totiž projevuje především v oprávnění rozhodnout o způsobu užití díla a o výběru spolukontrahenta pro uzavření licenční smlouvy.

V některých případech se však výkon exkluzivních práv k předmětu ochrany formou odmítnutí poskytnutí licence jeví jako zneužívající. Bývá tomu tak tehdy, kdy je evidentní, že účel tohoto způsobu výkonu práv je zaměřen k narušování efektivní hospodářské soutěže. V těchto situacích je zde místo pro aplikace soutěžního práva jako tzv. „druhostupňového korektivu“⁵¹ výkonu PDV.

Přistoupíme nyní k analýze vývoje judikatury, která je pro tuto konkrétní oblast interference duševního vlastnictví a hospodářské soutěže relevantní. Jedná se převážně o komunitární judikaturu, z níž bylo postupně odvozeno několik vůdčích principů pro řešení situací ocitajících na hraně mezi potřebou zaručení ochrany PDV a efektivní hospodářskou soutěží.

Pozornost bude věnována především případu Microsoft, jenž je vzhledem ke specifickému postavení vyšetřovaného subjektu a dalším okolnostem, předmětem mnoha akademických rozborů.

2. 5. 1. Případ VOLVO – odmítnutí poskytnutí licence legitimní za běžných okolností

Nejprve se zaměříme Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., 238/87, Sb. rozh. s. 06211.

Jedná se o spor mezi společností Volvo zabývající se vývojem a výrobou automobilů, kamionů, autobusů a průmyslových motorů, která je založena podle švédského práva, a společností Erik Veng (VK), nezávislou anglickou společností. Volvo žaluje společnost Veng pro porušení svého práva k průmyslovému vzoru č. 968 895. Veng založil svoji obhajobu na tvrzeném zneužití dominantního postavení ze strany společnosti Volvo, tedy na bývalém čl. 86 Smlouvy (nyní čl. 102 SFEU).

---

⁵¹ ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. s 39.

SDEU se zde zabýval především otázkou, zda společnost, která je nositelem PDV, má na základě pouhé skutečnosti, že je jejich vlastníkem, dominantní postavení na trhu s výrobky na těchto PDV založenými. V případě kladného závěru o předchozí otázce, měl SD EU rozhodnout, zda dochází ke zneužití tohoto dominantního postavení, pokud nositel příslušných PDV odmítne poskytnout licenci k jejich užívání zájemci, jenž za ni nabízí přiměřenou odměnu.⁵²

Společnost Volvo k první otázce uvádí, že existence dominantního postavení na trhu musí být hodnocena na základě více faktorů, než je pouhé vlastnictví PDV, a navíc musí být zkoumána konkrétní situace soutěžitele, o jehož postavení na trhu se jedná. Z tohoto důvodu je předně důležité definovat relevantní trh, na kterém bude zjišťována existence dominantního postavení.⁵³

K tomu, jaký trh je třeba považovat za relevantní, dostal SD EU několik vyjádření. Podle italské vlády by např. relevantní trh měl být stanoven jako trh s náhradními díly pro automobily všeobecně, a nikoli pouze jako trh s náhradními díly pro automobily společnosti Volvo. Tento argument vláda podporuje skutečností, že z pohledu zákazníka je důležitá koupě automobilu jako taková a případně i dostupnost servisu údržby a oprav, a nikoli jednotlivé součástky k výměně.⁵⁴

Podle EK naopak nelze uvažovat tímto způsobem, neboť je velmi pravděpodobné, že se vlastník automobilu v případě poruchy nejdříve obrátí na zástupce distribuční sítě výrobce automobilu, kde najde potřebnou součástku nejrychleji. Používáním originálních náhradních dílů bývá podmíněna i záruka na automobil ze strany výrobce (např. proti korozi), která může trvat i 6 let, čímž se ještě více vylučuje možnost substituce formou jiného typu součástek. Nezávislí výrobci také přicházejí na trh až po určité době od uvedení automobilu na trh, protože potřebují nějaký čas pro zhotovení „kopií“ originálních součástek.⁵⁵

Ani SDEU se s argumentací o širším relevantním trhu, než jsou pouze součástky pro příslušný automobil, neztotožňuje. Uvádí, že majitel automobilu v případě poruchy musí použít (ať již svépomocně nebo prostřednictvím servisního technika) pouze ty součástky, které jsou s jeho vozidlem kompatibilní. Zastupitelné produkty k náhradnímu dílu chráněnému průmyslovým vzorem by tak musely mít naprosto stejný tvar jako originální výrobek.

---

⁵² Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., 238/87, Sb. rozh. s. 06211, bod 1.

⁵³ Tamtéž bod 3.

⁵⁴ Tamtéž bod 6.

⁵⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., 238/87, Sb. rozh. s. 06211, bod 8.

Možnost výběru produktu či jeho dodavatele se tím zužuje pouze na originální náhradní díly nebo jejich věrné reprodukce.⁵⁶

Jejich výroba by však logicky nebyla možná bez toho, že by bylo zasaženo do práva k průmyslovému vzoru. Lze tak uzavřít, že relevantní trh je pouze ten se součástkami značky Volvy a jejich věrnými duplikáty, které by mohly být vyrobeny na základě licenční smlouvy.

Tento názor je nepochybně správný, neboť relevantní trh musí být vždy stanoven na základě toho, jaké produkty klient považuje za vzájemně substituovatelné.⁵⁷

Nestačí vizuální podobnost produktů nebo jejich podobné užité vlastnosti, důležité je, že majitel automobilu značky Volvo nemůže uspokojit svoji poptávku po náhradních dílech např. jejich koupí od výrobce automobilových součástek určených k opravám jiné značky vozů. Nákup úplně nového vozu odlišné značky také nelze považovat za ekonomicky realizovatelnou alternativu k užití originálních náhradních dílů, neboť takový krok není z důvodu své vysoké nákladnosti pro většinu spotřebitelů dostupný.⁵⁸

Pokud se jedná o existenci dominantního postavení na trhu, kritéria pro určení, zda je nebo není dáno, lze dovodit z judikatury SDEU. Klíčový je zde zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 1979, *Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Komise Evropských společenství*, 85/76, Sb. rozh. s. 00461.

V tomto rozhodnutí bylo konstatováno, že dominantní postavení na trhu znamená existenci určité ekonomické síly, jež soutěžiteli zaručuje možnost zabraňovat efektivní hospodářské soutěži. Soutěžiteli s dominantním postavením na trhu je tak umožněno chování nezávislé na ostatních soutěžitelích, klientech a nakonec i spotřebitelích. Neznamená to však, že by na trhu nesměla být žádná konkurence. Důležité je, že společnost s dominantním postavením na trhu může ovlivňovat podmínky, v nichž se hospodářská soutěž bude rozvíjet, a v důsledku toho se na trhu chovat nezávisle na její existenci, aniž by jí z toho hrozila nějaká újma.⁵⁹

Na základě výše uvedeného lze souhlasit s argumentem společnosti Veng a EK, že Volvo na relevantním trhu dominantní postavení zaujímá. Je totiž jisté, že společnost Volvo je svým chováním schopna na něm zamezit efektivní hospodářské soutěži.

---

⁵⁶ Tamtéž bod 9.

⁵⁷ ARHEL, Pierre. *Application du droit de la concurrence dans le domaine des droits de propriété intellectuelle. Petites affiches*, 2007, roč. 141, č. 6, s. 2.

⁵⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, *AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd.*, 238/87, Sb. rozh. s. 06211, bod 8.

⁵⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 1979, *Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Komise Evropských společenství*, 85/76, Sb. rozh. s. 00461.

Existence dominantního postavení na trhu jako takového ještě neznamená jeho zneužití. V případě Volvo SDEU judikoval, že ke zneužití dominantního postavení na trhu nedošlo.⁶⁰

Volvo totiž pouze odmítl poskytnout licenci k předmětu průmyslového vlastnictví. Toto právo dle názoru SDEU tvoří tzv. „specifický předmět“ PDV, o kterém bylo pojednáno v počátečních kapitolách této práce. Je projevem exkluzivity PDV, jež spočívá v tom, že nositel práva sám může rozhodnout, komu jeho užití umožní a komu nikoli. Kdybychom společnosti Volvo uložili povinnost licenci poskytnout, degradovali bychom její PDV na pouhé právo na přiměřenou odměnu za užití chráněného statku.⁶¹

SD EU dále připomíná, že k tomu, abychom mohli výkon PDV považovat za zneužívající je nezbytná přítomnost dalších znaků takového chování jako je např. uplatňování diskriminačních podmínek při udělování licencí k užití chráněného statku atd. SD EU uvádí tři základní znaky zneužití dominantního postavení, na nichž je založen tehdejší čl. 86 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU), jedná se o:

- 1) Existence dominantního postavení na trhu
- 2) Zneužívající chování související s tímto postavením
- 3) Způsobnost takového chování ovlivnit obchod mezi členskými státy⁶²

Pouhý výkon PDV však nelze považovat za zneužívající. PDV jsou jejich nositelům udělována jako jistá forma kompenzace za jejich inovativní snažení. Nositel PDV má exkluzivní právo bránit se uvádění na trh či dovozu jeho chráněných produktů. Pozorujeme-li argumentaci SD EU v tomto rozhodnutí pozorněji, můžeme si všimnout, že nevylučuje, aby odmítnutí poskytnutí licence společností s dominantním postavením na trhu za určitých podmínek znamenalo jeho zneužití vy smyslu čl. 82 (nyní čl. 102 SFEU).⁶³

Dle názoru autorky lze souhlasit s SD EU, že není možné v odmítnutí poskytnutí licence ze strany automobilového výrobce spatřovat zneužití jeho dominantního postavení na trhu. Náhradní díly souvisí s opravou produktu vyvinutého tímto výrobcem, a pokud se na trhu objevují zájemci, kteří je chtějí pro tento výrobek uvádět na trh, znamená to, že je automobil na trhu úspěšný. V opačném případě by totiž nebylo rentabilní získávat licenci k výrobě takových náhradních dílu, neboť se jedná o zboží na tolik specifické, že jej nelze

---

⁶⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., 238/87, Sb. rozh. s. 06211, bod 21.

⁶¹ Tamtéž bod 24.

⁶² Tamtéž bod 1.

⁶³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 1988, AB Volvo v. Erik Veng (UK) Ltd., 238/87, Sb. rozh. s. 06211, bod 35.

využít jinak, než k opravě automobilů jediné konkrétní značky. Pak by mělo být spravedlivou odměnou pro jeho výrobce, aby si případně ponechal kontrolu nad prováděnými opravami. Není ovšem pochyb, že z krátkodobého hlediska by příchod nových dodavatelů automobilových součástek na trh byl prospěšný. To ostatně vyplývá ze samotného textu rozsudku SD EU, kde společnost Veng argumentuje příliš vysokými cenami, jež si Volvo za součástky pro své vozy účtuje.⁶⁴ Z dlouhodobějšího hlediska je ale pro hospodářskou soutěž spíše nevýhodné umožňovat přístup konkurentů ke statkům vyvinutým jejich úspěšnějšími rivaly, neboť toto by mohlo inovativní soutěžitele odradit od jejich dalšího snažení. Účelem PDV je mimo jiné také to, aby původci chráněných statků získali dočasně určitou výhodu nad svými konkurenty, a byli tím motivováni ke zveřejňování svých inovací namísto jejich uchovávání v tajnosti např. v rámci obchodního tajemství.

2. 5. 2. Případ MAGILL – odmítnutí udělení licence za výjimečných okolností

V případě Radio Telefis Eireann (RTE) et Independent Television Publications Ltd v. Komise EU, spojená rozhodnutí ze dne 6. dubna 1995 C-241/91 P et C-242/91, , Sb. rozh. s. 00743. Tento případ je vyústěním původního sporu společnosti Magill a tří irských televizních stanic. Společnost Magill měla zájem publikovat týdeník, jenž by obsahoval týdenní televizní program všech tří stanic a zároveň určité informace o vysílaných pořadech v jistém grafickém provedení. Ve Velké Británii jsou však takové informace předmětem autorskoprávní ochrany a televizní společnosti jejich poskytnutí odmítly s poukazem na své exkluzivní právo udělit či neudělit svolení k užití jejich díla určitým způsobem.⁶⁵

K tomuto je nutno podotknout, že podíl společností na trhu v Severním Irsku se pohyboval okolo 30-40% a na trhu dosud neexistoval žádný týdeník, jenž by souhrnně obsahoval program všech těchto televizních stanic. Bylo možné získat pouze týdeníky obsahující program vždy jen jedné konkrétní televizní stanice, která takový svůj týdeník vydala.

SDEU v tomto rozhodnutí opět připomněl, že samo odmítnutí zpřístupnění požadovaných informací (tedy vlastně udělení licence), nelze považovat na nedovolené omezení hospodářské soutěže. Nicméně také uvedl, že ve výjimečné situaci by se o zneužívající chování ve vztahu k hospodářské soutěži jednat mohlo.⁶⁶

---

⁶⁴ Tamtéž bod 8.

⁶⁵ GRAHAM, Cosmo, SMITH, Fiona. *Competition, Regulation and the New Economy*. Oxford: Hart Publishing, 2004. s 58.

⁶⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) v. Komise Evropských společenství, C-241/91 P a C-242/91 P, Sb. rozh. s. 00743, bod 2.

Protože čl. 102 SFEU je možné aplikovat pouze na chování společností majících na trhu dominantní postavení, bylo nejprve nutné zhodnotit, zda je takové postavení u televizních stanic dáno či nikoli. SDEU uzavřel, že dominantní postavení na trhu v tomto případě existovalo, neboť televizní stanice byly jediným možným zdrojem pro získání informací požadovaných společností Magill. SDEU zavedl pojem tzv. faktického monopolu,⁶⁷ které nositeli PDV jeho postavení přináší.

I když tedy nelze obecně říci, že by vlastnictví PDV zároveň znamenalo dominantní postavení na trhu, v tomto případě okolnosti způsobují, že jeho existence je z důvodu vlastnictví PDV dána. Odmítnutím poskytnutí informací totiž televizní společnosti mohly narušit hospodářskou soutěž na sekundárním trhu s televizními týdeníky.⁶⁸

SD EU se v této kauze zabýval také specifickým předmětem práv k duševnímu vlastnictví a významem oprávnění, která lze pod tento pojem zahrnout z hlediska ustanovení smlouvy o zneužití dominantního postavení na trhu. SD EU se musel vyjádřit k otázce, zda v případě, že určitý výkon PDV lze zařadit do sféry „specifického předmětu“ tohoto práva brání posuzování způsobu takového výkonu práv podle ustanovení čl. 86 (nyní 102 SFEU). Závěrem bylo, že nikoli. SD EU se domnívá, že pokud existují specifické okolnosti, za kterých je právo vykonáváno, můžeme toto ustanovení Smlouvy aplikovat.⁶⁹

Konkrétně v případě Magill se jednalo o výkon autorského práva – odmítnutí udělení licence k rozšiřování chráněného díla. Za běžných okolností tvoří takový výkon práva součást specifického předmětu PDV a jako takový by měl zůstat stranou před aplikací norem soutěžního práva. V tomto případě však odmítnutí udělení licence k rozšiřování díla způsobilo fakt, že si nositel PDV „rezervoval“ působení na sekundárním trhu s týdeníky obsahujícími televizní program. SD EU tedy uzavřel, že takový výkon práva již neslouží ke svému původnímu účelu, nýbrž je záměrně veden takovým způsobem, aby narušoval efektivní hospodářskou soutěž na sekundárním trhu. Přitom pro televizní společnosti neexistoval žádný objektivní důvod, který by jejich jednání ospravedlnil.⁷⁰

Kauza Magill byla na nižší instanci rozhodována také EK, která předeštlá rovněž skutečnost, že schéma televizního programu není zcela „typickým“ autorským dílem a požívá ochranu pouze v některých státech EU. EK se tak zabývala skutečností, zda je dílo tohoto

---

⁶⁷ Tamtéž bod 1.

⁶⁸ Tamtéž bod 2.

⁶⁹ Tamtéž bod 142.

⁷⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) v. Komise Evropských společenství, C-241/91 P a C-242/91 P, Sb. rozh. s. 00743, bod 181.

charakteru „hodno“ takové míry ochrany, aby výkonu práv k takovému typu díla byla dáována přednost před ochranou efektivní hospodářské soutěže.⁷¹

Z hlediska logiky a spravedlnosti je jistě přínosné se podobným argumentem zabývat, ovšem nelze opomenout fakt, že autorské právo je stále v režii členských států. Která díla budou požívat autorskoprávní ochrany a které nikoli je tedy otázkou, na niž můžeme hledat odpověď pouze v národním právu příslušného členského státu. Proto je právně nepřijatelné, aby se EK vyjadřovala k tomu, zda dílo svoji ochranu zasluhuje.

Nicméně dle názoru autorky není vhodné toto kritérium hodnocení zcela zavrhnout, neboť jeho užití jako podpůrného interpretačního argumentu může dopomoci k lepší přesvědčivosti rozhodnutí orgánů na ochranu hospodářské soutěže. Toto kritérium by mělo být bráno v úvahu spíše implicitně, avšak za předpokladu, že SD EU připustil aplikaci ustanovení Smlouvy o zneužití dominantního postavení na trhu i na výkon práv náležejících ke „specifickému předmětu“ práv, lze jej užít např. při hodnocení, jaký cíl nositel práv jejich výkonem sleduje a zda jsou dány takové okolnosti, že je vhodné nad tímto způsobem výkonu práv upřednostnit ochranu svobodné hospodářské soutěže.

Klíčový význam rozsudku Magill spočívá především v tom, že SDEU v něm judikoval tzv. „výjimečné okolnosti,“ které způsobují, že se odmítnutí udělení licence ze strany společnosti s dominantním postavením na trhu se ocitá v rozporu se soutěžním právem.

Konkrétně se jedná o tyto situace:

- 1) Licence se vztahuje k produktu nebo službě, které jsou nezbytné pro působení soutěžitele na sekundárním trhu
- 2) Odmítnutí udělení licence znamená vyloučení veškeré konkurence na trhu
- 3) Odmítnutí udělení licence zabraňuje v uvedení na trh takového produktu, pro který je alespoň potencionální poptávka ze strany spotřebitelů.⁷²

Výčet těchto tří okolností se stal předmětem mnohých diskuzí. V rozsudku Magill totiž nebylo objasněno, zda jsou stanovené podmínky kumulativní či alternativní. Zcela jasné není ani to, zda je jejich výčet taxativní, či zda je možné stanovit i další z nich, bude-li to ospravedlněno okolnostmi konkrétního případu. SDEU byl později, v souvislosti s dalšími případy, které mu byly předloženy, doveden k tomu, aby se, byť nepřímo, k těmto nejasnostem vyjádřil. O tom bude pojednáno dále v souvislosti s dalšími kauzami.

---

⁷¹ Tamtéž bod 89.

⁷² GRAHAM, Cosmo, SMITH, Fiona. *Competition, Regulation and the New Economy*. Oxford: Hart Publishing, 2004. s 58.

SDEU tedy v případě Magill odmítl poskytnout ochranu výkonu PDV a upřednostnil zde svobodnou hospodářskou soutěž, přestože se jednalo o výkon práv, jenž lze zařadit do sféry tzv. „specifického předmětu.“ Na první pohled se tedy zdá, že se SDEU odchýlil od své předchozí judikatury. V případě Volvo se totiž vyjádřil v opačném smyslu. Přestože výkonem práv k průmyslovému vzoru byla také negativně dotčena hospodářská soutěž na sekundárním trhu, SDEU v této kauze upřednostnil výkon PDV. Odmítnutí poskytnutí licence bylo označeno jako základ exkluzivního práva nositele PDV k jeho chráněnému statku. Kdyby nebyl výkon takového exkluzivního práva garantován, bylo by právo k průmyslovému vzoru „degradováno“ na právo na přiměřenou odměnu za jeho užití. SD EU v této kauze neodlišoval trh s náhradními díly pro automobily příslušné značky a trh se servisními službami pro takové automobily. Přitom hospodářská soutěž na tomto druhém trhu je nepochybně závislá na dostupnosti potřebných náhradních dílů. Čteme-li rozsudek Volvo pozorněji, jistě si všimneme, že SDEU nevyklučuje, aby výkon PDV podobným způsobem, jako tomu bylo v tom případě, znamenal zneužití dominantního postavení na trhu. Musely by však být přítomny jiné okolnosti, jež by způsobily, že by se výkon práva jevil zneužívající.

Použijeme-li hledisko zdravého rozumu, jistě také přikloníme větší váhu ochraně práv k průmyslovému vzoru, jejichž držitelem byla společnost Volvo, než ochraně autorského práva k dílu, o jehož ochraně autorským právem lze vyslovit pochybnost. Z právního hlediska však mezi výkonem PDV v těchto dvou případech nelze větší rozdíl spatřovat. I když je evidentní, že televizní týdeník, který by obsahoval program všech tří hlavních televizních stanic současně je produktem, jenž na trhu dosud neexistoval, i zde je vhodné se zamyslet nad skutečným významem takového produktu. Nejedná se totiž o vysoce inovativní produkt, který by společnosti přinesl nebývalý prospěch. Informace, které by tento týdeník poskytoval, již na trhu byly, jen dostupné v oddělených tiskovinách. Lze tedy uzavřít, že přestože význam PDV byl snad menší než v jiných případech, význam nového produktu, jehož příchodu na trh mělo zabránit odmítnutí udělení licence, byl srovnatelně důležitý. Hlavní rozdíl mezi rozsudky Volvo a Magill tak lze spatřovat spíše v tom, že v kauze Volvo nebylo možno identifikovat zabránění příchodu nového produktu ani jiné nekalé jednání, kdežto v případě Magill bylo evidentní, že jednání televizních společností mělo za cíl vyloučit potencionálního konkurenta z trhu.

Z hlediska dosahu případu Magill do budoucnosti se však nemusíme a priori obávat poklesu inovativnosti z důvodu obav o náležitou ochranu inovačních aktivit. Autorskoprávní ochrana v tomto specifickém případě totiž nebyla založena na inovativnosti v tak velké míře, jako je tomu u jiných PDV.

Nicméně objevují se i argumenty nesouhlasné s tímto snižováním důležitosti ochrany vysílacích schémat autorským právem. Z úst jejich zastánců často uslyšíme názor o znevažování úsilí, jež se nachází za samotným zveřejněním schémat. To spočívá ve tvorbě samotného vysílacího programu, která v sobě zahrnuje povinnost vzít v úvahu nemalé množství legislativních požadavků na jeho obsah a „vyvažování“ zájmů různých skupin obyvatelstva televizní program sledujícího.⁷³

O náročnosti práce tvůrců programu nelze mít pochybnosti, ovšem i přesto je poněkud netypické chránit její výsledek prostřednictvím PDV.

Vzhledem k výše uvedenému se rozsudek Magill ve vztahu k zachování svobodné hospodářské soutěže jeví správným.

2. 5. 3. Případ OSCAR BRONNER – výklad pojmu nezbytnosti

V rakouském případě Oscar Bronner GmbH & Co. KG contre Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, rozsudek SD EU C-7/97 ze dne 26 listopadu 1998, Sb. rozh. s. I-07791, bylo předmětem sporu opět odmítnutí společnosti s dominantním postavením na trhu poskytnout konkurenční společnosti své služby, jež měly být nezbytné pro její působení na trhu. Přestože se nejedná o případ týkající se problematiky vztahu PDV a hospodářské soutěže, je vhodné provést jeho analýzu, neboť znovu potvrdil a lépe objasnil principy stanovené v rozsudku Magill. Blíže se zabýval pojmem nezbytnosti zpřístupnění požadovaného statku.

Z hlediska skutkových okolností případu uvedeme, že společnost Mediaprint Zeitungs vyvinula vlastní systém doručování novin do domácností. Ten spočívá v jejich dodávání přímo na adresu předplatitelů v časných ranních hodinách. Její konkurent Oscar Bronner požadoval, aby společnost za úplatu do svého distribučního systému zahrnula i jeho deník „Der Standard“. Společnost Mediaprint Zeitungs to přirozeně odmítla. Vydavatel Oscar Bronner podal tedy žalobu k rakouskému soudu, který se s předběžnou otázkou obrátil na SD EU.

ESD EU se pak zabýval otázkou, zda společnost, která v rámci členského státu zaujímá velmi silnou pozici na trhu s deníky a využívá jedinečný systém doručování těchto novin do domácností, může legitimně odmítnout přístup k tomuto systému svému

---

⁷³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) v. Komise Evropských společenství, C-241/91 P a C-242/91 P, Sb. rozh. s. 00743, bod 127.

konkurentovi, který za jeho využívání nabízí přiměřenou odměnu. Při posuzování, zda se v tomto případě nejedná o zneužití dominantního postavení ve smyslu bývalého čl. 86 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU) je třeba vzít v úvahu, že tento konkurent není vzhledem k malému nákladu svých tiskovin schopen vytvořit si a využívat svou vlastní doručovací síť za ekonomicky možných podmínek, a to ani v rámci spolupráce s jinými vydavateli tiskovin.⁷⁴

I když SD EU v tomto rozsudku výslovně nezmiňuje „Essential facilities“ teorii jako východisko pro své rozhodování, je z jeho argumentace zřejmé, že se jí v podstatě zabývá. Zmiňuje totiž faktory, na kterých je tato doktrína založena.

Ostatně samotný žalobce Oscar Bronner tuto teorii ve své argumentaci zdůrazňuje, přičemž za „essential facility“ považuje právě jedinečný systém doručování tiskovin do domácností, který vlastní společnost MediaPrint.⁷⁵

SD EU v kauze Oscar Bronner pak podotýká, že k závěru o zneužití dominantního postavení ve smyslu relevantních ustanovení SFEU je nezbytné nejen to, že odmítnutí poskytnutí doručovacích služeb je způsobilé eliminovat hospodářskou soutěž ze strany svého konkurenta na trhu s deníky a přitom není objektivně ospravedlnitelné, ale také, aby tento systém byl nezbytný pro výkon činnosti konkurenta, tedy aby neexistovala žádná reálná ani potenciální alternativa k systému domácího doručování.⁷⁶

Vydavatel Oscar Bronner ve své argumentaci zdůrazňuje, že doručování prostřednictvím pošty není k doručovacímu systému Mediaprint Zeitung odpovídajícím substitutem, neboť pošta operuje až v pozdějších hodinách a nikoli časně ráno, jak je tomu v doručovacím systému konkurenční společnosti. Žalobce dále zdůrazňuje, že vzhledem k nákladu svého deníku je pro něj ekonomicky velmi nevýhodné zavést vlastní doručovací systém. Oscar Bronner se také domnívá, že vzhledem ke zpravidla samostatné nabídce doručovacích služeb pro distribuci tiskovin, lze trh s donáškovými systémy považovat za relevantní trh při posuzování, zda došlo ke zneužití dominantního postavení na trhu ze strany společnosti MediaPrint.

Mediaprint naopak zmiňuje rozsah jeho investic do vývoje specifického doručovacího systému a celkovou administrativní náročnost. Společnost si je vědoma svého dominantního postavení na trhu, domnívá se však, že jí to neukládá povinnost podporovat konkurenčního

---

⁷⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Oscar Bronner GmbH & Co. KG v. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, C-7/97, Sb. rozh. s. I-07791, bod 2.

⁷⁵ Tamtéž bod 24.

⁷⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Oscar Bronner GmbH & Co. KG v. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, C-7/97, Sb. rozh. s. I-07791, bod 51.

vydavatele. Mimo jiné také uvádí, že zahrnutí deníků jiných vydavatelů převyšuje kapacitu jejího doručovacího systému. Zdůrazňuje, že Oscar Bronner mohl využít jiné vhodné alternativy k doručovacímu schématu Mediaprint Zeitungs. Jako příklad uvádí poštovní doručování, prodej v kamenných obchodech a novinových stáncích. To dle názoru společnosti platí, i pokud by takový způsob distribuce byl pro vydavatele méně výhodný než by byla integrace jeho tiskovin do specifického doručovacího systému společnosti.

SD EU k tomuto uvádí, že je věcí národní soudní instance, jíž přísluší rozhodnout o merituu věci, aby posoudila, který trh lze v tomto případě považovat za relevantní. Z jeho argumentace a kritérií, která doporučuje ke zvážení, lze však vysledovat, že se přiklání spíše k závěru o celém trhu s tiskovinami jako relevantním pro posuzování zneužití dominantního postavení.⁷⁷

SD EU totiž uvádí, že jiné způsoby dodání tiskovin zákazníkům existují a je nepochybné, že jsou vydavatelskými společnostmi využívány. Zdůrazňuje také skutečnost, že nejsou známy žádné legislativní, technické nebo jiné překážky, které by způsobovaly nemožnost zavedení vlastního systému doručování deníků do domácností ze strany ostatních vydavatelů. SD EU za takovou překážku neuznává pouze menší ekonomickou rentabilitu donáškového systému pro vydavatele, jehož náklad výtisků je nižší.⁷⁸

Z výše uvedeného vyplývá, že SD EU v jednání společnosti MediaPrint neshledal zneužití dominantního postavení na trhu.

Na jedné straně je nepochybné, že by hospodářské soutěži prospělo, kdyby se na trh objevil nový vydavatel tiskovin, který by nabízel stejný systém doručování do domácností jako společnost Mediaprint Zeitungs. Není pochyb, že je tato forma dodávek pro zákazníka velmi výhodná a mnohdy praktičtější než poštovní dodávky či pouze prodej v kamenném obchodě.

Nelze však nesouhlasit s argumentem SD EU, že neexistují technické a legislativní překážky proto, aby vydavatel Oscar Bronner navrhnul sám, případně ve spolupráci s jinými vydavateli vlastní podobný donáškový systém. Tato varianta by hospodářské soutěži nepochybně prospěla více, neboť by soutěžitele více motivovala k vlastní snaze. Na tomto místě by se v případě zpřístupnění služeb konkurenční společnosti, která jejich poskytnutí odmítla, jednalo o zásah do principu smluvní volnosti.

---

⁷⁷ Tamtéž bod 43.

⁷⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Oscar Bronner GmbH & Co. KG v. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, C-7/97, Sb. rozh. s. I-07791, bod 44.

Stejně tak bychom pravděpodobně hospodářské soutěži z dlouhodobějšího hlediska spíše uškodili, neboť by se nedostalo patřičné odměny společnosti, která specifický donáškový systém vyvinula. Tato společnost tím totiž projevila inovativní snažení a je přirozené, že jeho využitím zamýšlela získání jisté výhody na trhu oproti svým konkurentům. Jedná se sice o společnost s dominantním postavením na trhu, ale i v tomto případě je soutěžiteli zaručena smluvní volnost zahrnující právo svobodného výběru spolukontrahenta.

Je také evidentní, že pokud společnost Oscar Bronner nebude mít doručovací systém do domácností, neznamená to, že již nebude moci působit na trhu s denními tiskovinami. V tomto případě je tedy dle názoru autorky správné, že SD EU nedal vydavateli Oscar Bronner za pravdu. Lze totiž souhlasit s argumentem, že z dlouhodobého hlediska je pro hospodářskou soutěž výhodnější, jsou-li ve svém snažení podporováni inovativní soutěžitelé, byť by měly na trhu výhodu spočívající v jejich dominantním postavení. Toto tvrzení lze dále podpořit principem „výjimečnosti“ uložení povinnosti uzavřít s určitým subjektem smlouvu, který byl ze strany SDEU vyjádřen již v rozsudku Magill.

2. 5. 4. Případ IMS HEALTH a „essential facilities“ v praxi

V rozsudku Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG. , C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, poskytovala společnost IMS Health německým farmaceutickým společnostem studie zabývající se regionálním prodejem jejich léčiv. Za tímto účelem společnost vyvinula specificky strukturovanou databázi, jež rozdělovala území Německa na několik úseků.

Bývalý člen této společnosti se pokusil o příchod na trh s jinak strukturovanou databází. Bohužel, tato forma databáze se nesešla s úspěchem, a proto ji její původce upravil tak, že její struktura byla velmi podobná původní databázi IMS Health. Tato společnost se proto obrátila na německý národní soud, aby zabránil společnosti NDC, jež v mezidobí odkoupila původce této nové databáze, v porušování autorských práv k jejím původním databázím. V průběhu procesu před národním soudem NDC požádala IMS Health, aby jí udělil licenci k užívání autorskoprávně chráněné databáze. IMS Health toto odmítl, načež NDC podala na tuto společnost stížnost k EK pro zneužití dominantního postavení na trhu na základě čl. 82 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU).

Z hlediska faktického je dále důležité, že IMS Health zřídila pracovní skupinu, ve které působily nejdůležitější farmaceutické společnosti, jež jsou jejími klienty. Účelem zavedení této pracovní skupiny bylo získání návrhů na zlepšení rozdělení modulů v databázi,

na kterém byly studie o prodeji léčiv založeny. Míra účasti farmaceutických společností, a tedy klientů IMS Health, na vývoji autorskoprávně chráněné struktury je v případě předmětem kontroverse.⁷⁹

IMS Health argumentuje tím, že snaha o zapojení klientů do zlepšování nabízeného produktu je projevem existence konkurence, neboť vyjadřuje snahu výrobce získat v hospodářské soutěži výhodu lepšího a dokonalejšího produktu, který co nejlépe klientům vyhovuje. K tomu navíc uvádí, že stanovení povinnosti udělení nucené licence by vedlo k tomu, že by se soutěžitelé správně měli zdržet jakékoli formy spolupráce se svými klienty, což by nepochybně nebylo žádoucí.⁸⁰

Podle názoru autorky by se skutečnost, že se na vývoji autorskoprávně chráněné databáze podíleli také potencionální klienti, měla vzít při posuzování zneužití dominantního postavení na trhu v úvahu. Míra zájmu, který klienti na účasti na procesu zlepšování nabízeného produktu, byla totiž dle názoru autorky alespoň částečně odvislá od skutečnosti, že tato databáze byla v podstatě jedinou formou rozdělení německého území pro účely vypracovávání analýz prodeje. Vůle klientů se v rámci pracovní skupiny účastnit na jeho optimalizaci tak byla vyšší, než kdyby na trhu existovalo několik soutěžitelů srovnatelného významu, kteří by nabízeli více alternativ tohoto produktu. V tomto případě by bylo možné, že klienti by měli menší zájem na podávání zlepšovacích návrhů ke každému jednotlivému produktu a jejich spolupráce by v těchto případech nebyla tak pravidelná a intenzivní.

EK dokonce zdůrazňuje, že taková míra spolupráce klientů na optimalizaci produktu s sebou nese jisté znaky normalizačního procesu. Databáze nabízená společností IMS Health by tak mohla být považována za tzv. de facto standard na trhu. O tomto tématu však bude blíže pojednáno v další části práce.⁸¹

NDC naopak uvádí, že účast klientů na vývinu databáze IMS Health způsobila, že se tento produkt stal na trhu na tolik rozšířeným, až jsou na něm klienti „závislí“. To dle názoru společnosti silně zmenšuje míru pravděpodobnosti, že by klientela byla ochotná přejít na odlišný typ produktu – databáze.⁸²

EK své původní rozhodnutí založila na teorii „Essential facilities.“ Společnost IMS Health však nesouhlasí s tím, že by na základě této teorie byla povinna poskytnout NDC

---

⁷⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG., C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 5.

⁸⁰ Tamtéž bod 26.

⁸¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG., C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 15.

⁸² Tamtéž bod 27.

licenci k využívání její databáze. Domnívá se totiž, že aby bylo možné aplikovat doktrínu Essential facilities musí existovat dva odlišné trhy.

Povinnost k udělení licence nemůže být soutěžiteli, dle názoru této společnosti, udělena pouze za tím účelem, aby měl její konkurent možnost s ní efektivněji soupeřit tím, že bude v podstatě „duplikovat“ produkty nabízené touto společností. IMS Health se proto domnívá, že v tomto případě nelze rozhodnutí založit na podmínkách stanovených v rozhodnutí Magill, neboť není splněna podmínka zabránění uvedení nového produktu na trh, a stejně si společnost nevyhrazuje působení na sekundárním trhu, neboť NDC zamýšlí pouze uvádět na primární trh téměř identické produkty, jaké nabízí IMS Health.⁸³

Z výše uvedeného můžeme dovodit, že IMS Health vykládá podmínky stanovené v rozsudku Magill jako kumulativní.

NDC má na tuto věc zcela opačný názor. Domnívá se, že skutkový základ této kauzy je velmi podobný tomu ve věci Magill. Také připomíná, že databáze chráněná autorskými právy, které u soudu uplatňuje společnost IMS Health nebyla výsledkem velkého inovativního snažení, neboť k jejímu vývoji značně přispěli právě klienti společnosti, kteří se účastnili ustanovené pracovní skupiny pro podávání návrhů na vylepšení databáze. Dále uvádí, že databáze chráněná autorským právem byla společností IMS Health zdarma poskytnuta organizacím, které nejsou jejími konkurenty (jednalo se např. o kartografický servis).⁸⁴

Argumentuje také tím, že produkt, jehož uvedení na trh zamýšlela, by byl v mnoha aspektech dokonalejší než databáze nabízená ze strany IMS Health. Nová databáze vyvinutá NDC by byla např. přístupná online, obsahovala by více dat, jež by byly klientům prezentovány vhodnější formou. NDC oponuje IMS Health, která tvrdí, že její databáze bude ze strany NDC pouze reprodukována. NDC nemá dle svého tvrzení v úmyslu pouze reprodukovat poskytnutá data, ale autonomně je seřadit a transformovat ve vlastní nový produkt. Databáze chráněná autorským právem se dle jejich názoru stala na trhu natolik rozšířenou, že je možné na výkon práv k ní vztahovat směrnici EK k článku 81 Smlouvy (nyní čl. 101 SFEU) o horizontálních dohodách.⁸⁵

Přístup k produktům, které jsou předmětem takových dohod, musí být zaručen soutěžitelům v co největší možné míře. NDC se přiklání k takovému výkladu rozsudku Magill, že nezáleží na tom, zda k hospodářské soutěži dochází na sekundárním nebo

---

⁸³ Tamtéž bod 32.

⁸⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG. , C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 33.

⁸⁵ Vzhledem k velké rozšířenosti na trhu se databáze stala de facto standardem, což vyžaduje pro oblast hospodářské soutěže aplikaci zvláštních předpisů Komise vztahujících se k této situaci

primárním trhu. Rozsudek nelze podle jejich názoru vykládat v tom smyslu, že by musely existovat dva odlišné trhy.

Ve stejném smyslu se ve svém původním rozhodnutí v této kauze vyjádřila také EK, která uzavřela, že pro aplikaci teorie „Essential facilities“ není nezbytné, aby hospodářská soutěž probíhala na dvou odlišných trzích – primárním a sekundárním. Stejně tak skutečnost, že s nezbytným statkem, kterého je třeba k uvedení na trh určitého produktu nelze obchodovat samostatně, není překážkou aplikace doktríny „Essential facilities.“⁸⁶

EK k tomuto uvádí, že pokud bychom aplikaci doktrínu „Essential facilities“ podmínil samostatnou „obchodovatelností“ produktu, k němuž je vyžadován přístup ze strany konkurenčního soutěžitele, vedlo by to k nežádoucímu rozšiřování dosahu ochrany prostřednictvím PDV, neboť by to společnosti s dominantním postavením na trhu zaručovalo vyhrazení si sekundárního trhu s odvozenými výrobky.⁸⁷

Podle názoru SDEU ke konstatování zneužití dominantního postavení na trhu nestačí, aby imateriální statek, jenž je předmětem ochrany PDV byl nezbytný k působení na relevantním trhu a v důsledku toho by nedostatek jeho poskytnutí vedl k tomu, že sekundární trh by zůstal vyhrazen nositeli tohoto PDV. K tomu, abychom mohli ochranu svobodné hospodářské soutěž povznést nad ochranu výkonu PDV, je nutno, aby vyhrazení sekundárního trhu nositeli práv zároveň znamenalo újmu spotřebitelům.⁸⁸

SDEU není zastáncem názoru, že můžeme zneužití dominantního postavení konstatovat v případě, kdy na sekundárním trhu již operuje nositel PDV, který nabízí určité produktu a zájemce o získání licence k jeho chráněnému statku usiluje pouze o vstup na relevantní trh za účelem nabízení identických nebo velmi podobných produktů, jaké už na trh existují. Dle názoru SDEU je navíc nezbytné, aby zde byla určitá přidaná hodnota těchto produktů, které zájemce o licenci zamýšlí nabízet. Může se jednat o specifické charakteristiky těchto produktů nebo o jejich způsobilost uspokojovat zvláštní potřeby spotřebitelů, jež produkt na sekundárním trhu již existující a nabízené nositelem PDV, uspokojit nemohou.⁸⁹

SD EU uvádí, že tímto směrem se ostatně ubírá i jeho argumentace v případě Magill, již obě strany sporu v kauze IMS Health uvádějí na podporu svých tvrzení. V této kauze se totiž jednalo o nový produkt – týdeník obsahující televizní program všech TV stanic, který na

---

⁸⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG., C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 44.

⁸⁷ Tamtéž bod 42.

⁸⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG., C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 62.

⁸⁹ Tamtéž.

trhu dosud nebyl a pro který nepochybně existovala potencionální poptávka ze strany spotřebitelů. Přitom TV programy na trhu již existující neuspokojovaly stejné potřeby spotřebitelů, neboť nabízeli vždy jenom část informací, které by přinesl nový týdeník. Bylo pak na spotřebiteli, aby si tyto informace seskupil. SD EU připomněl, že samotné odmítnutí udělení licence, jež podmiňovalo pouhé působení na sekundárního bez přinesení přidané hodnoty pro spotřebitele, nelze jako zneužití dominantního postavení kvalifikovat.⁹⁰ V tomto smyslu se SDEU vyjádřil v kauze Volvo, kterou uvádíme výše.

SDEU se však domnívá, že pro posuzování nezbytnosti získání licence k chráněné databázi je nutné vzít v úvahu rozsah účasti klientů, farmaceutických společností, na jejím vývoji a také finanční dopad, jaký by byl na farmaceutické společnosti kladen, pokud by se rozhodli přejít na jiný model databáze, než je ten dodávaný společností IMS Health.⁹¹

SDEU se při analýze této kauzy zamýšlí nejen nad finanční hodnotou, jejíž vynaložení by znamenal vývoj vlastního produktu, ale také nad ekonomickými náklady, které by přineslo prosazení takového produktu na trhu – tedy nutnost velmi atraktivní cenové politiky, kterou by bylo nezbytné uplatnit proto, aby bylo možné přimět klienty opustit zavedený produkt, který je na trh významně rozšířen a přejít k novému produktu, jež takovou konkurenční výhodu nemá. Stejně tak je třeba vzít v úvahu i organizační změny, k nimž by farmaceutické společnosti musely přistoupit, pokud by se rozhodly pro jiný model databáze. Podle názoru SDEU je pak třeba zhodnotit i skutečnost, zda by za těchto podmínek byla vůbec možná návratnost prvotních investic do vývinu nového konkurenčního produktu.⁹²

EK považuje za nezbytné, aby byla provedena analýza jak na straně poptávky, tak nabídky. Jen tímto způsobem může být spolehlivě zjištěno, zda by bylo ekonomicky možné vyvinout alternativní databázi k té nabízené IMS Health. EK přitom považuje za vhodné zahrnout i náklady, jež by bylo nutné vynaložit ze strany klientů pro přechod k novému modelu databáze. IMS Health naopak uvádí, že je zcela normální, aby klienti museli vynaložit jisté investice v případě svého rozhodnutí pro přechod ke konkurenčnímu produktu. Společnost se nedomnívá, že by kritérium tohoto charakteru mělo být bráno v úvahu při hodnocení, zda z její strany došlo ke zneužití dominantního postavení na trhu či nikoli.⁹³

NDC však argumentuje tím, že právě kritéria jako je situace v určitém průmyslovém odvětví či subjektivní hlediska, tedy např. očekávání klientů musejí být nutně vzata v úvahu,

---

⁹⁰ Tamtéž bod 63.

⁹¹ Tamtéž bod 67.

⁹² Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG., C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039, bod 72.

⁹³ Tamtéž bod 75.

neboť mohou způsobit, že se přístup k určitému statku stane na základě doktríny „Essential facilities“ nezbytným, ač by tomu tak za normálních okolností být nemuselo.⁹⁴

SDEU tedy na základě výše uvedených argumentů a rekapitulace své předchozí judikatury, kdy důležitou roli sehrály zejména kauzy Magill a Oscar Bronner vytvořil další, tentokrát čtyřstupňový test pro posouzení existence zneužití dominantního postavení na trhu v souvislosti s výkonem PDV.

Tento test zahrnoval následující čtyři kritéria:

- 1) Produkt nebo služba, o přístup k níž je žádáno, je nezbytná pro působení na sekundárním trhu
- 2) Odmítnutí poskytnutí licence, která by zaručovala přístup k takovému statku, zabránilo v uvedení na trh nového produktu, pro který existovala potencionální poptávka ze strany spotřebitelů
- 3) Pro odmítnutí udělení licence neexistuje žádné objektivní ospravedlnění
- 4) Odmítnutí je takového charakteru, že vylučuje efektivní hospodářskou soutěž na sekundárním trhu⁹⁵

Rozhodnutí SDEU ve věci IMS Health vyvrátilo pochybnosti o tom, že by nebylo možné aplikovat teorii „Essential facilities“ v případech, kdy je na straně společnosti s dominantním postavením na trhu, jehož zneužití je analyzováno, daná existence PDV.

2. 5. 5. Případ MICROSOFT – výzva pro evropské soutěžní právo

Interakce mezi soutěžním právem a právem duševního vlastnictví se zcela zřetelně projevila v případě Microsoft.

Ze skutkových okolností případu je vhodné uvést, že společnost Microsoft měla více než 90% podíl na trhu s počítačovými operačními systémy. Společnost Sun Microsystems byla konkurentem společnosti Microsoft na trhu s operačními systémy pro servery pracovních skupin. Server pracovní skupiny a počítače, které jsou v jeho síti, musí mít vzájemně kompatibilní operační systémy. Zájemci o operační systém pro takový server proto zpravidla požadují jeho kompatibilitu s operačním systémem Microsoft Windows a s ním spojenými aplikacemi, neboť je vzhledem k jeho převážnému výskytu na trhu pravděpodobné, že se bude

---

⁹⁴ Tamtéž bod 85.

⁹⁵ DE BELLEFROID, Marie. *Droit de la concurrence et propriété intellectuelle: histoire d'un mariage forcé entre deux logiques*. [online]. DroitBelge.net, 2008. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.droitbelge.be/recherche.asp>>.

objevovat u většiny počítačů. Společnost Sun Microsystems tedy požádala Microsoft, aby jí tzv. „interoperační informace“ sdělil a zároveň jí poskytl licenci k jejich užívání za účelem výroby nových produktů, pro Microsoft konkurenčních. Společnost Microsoft to přirozeně odmítla. Zástupci Sun Microsystems se tedy obrátili na EK, která se vyjádřila v tom smyslu, že ze strany společnosti Microsoft došlo ke zneužití dominantního postavení na trhu s operačními systémy. Microsoft se odvolal k Soudu první instance EU.

Hlavní diskuze se v případě odehrávala okolo pojmu „nový produkt, pro který je alespoň potencionální poptávka ze strany spotřebitelů“ (dále jen nový produkt). Společnost Microsoft využila nedostatku přesné definice tohoto pojmu v dosavadní judikatuře SDEU a argumentovala tím, že konkurenční společnost nechtěla na trh uvést nový inovativní produkt, ale pouze využít informací, ke kterým je Microsoft nositelem PDV a které jsou předmětem jejího obchodního tajemství, ke kopírování jejích výrobků. Tato skutečnost by společnost Microsoft údajně poškodila tak, že by nadále neměla zájem na pokračování v inovativnosti ve stejné míře jako v současnosti.⁹⁶

Případem Microsoft se postupně zabývaly Evropská komise a Soud první instance EU. Obě instituce se zabývaly existencí „výjimečných okolností“ stanovených v rozhodnutích Magill a IMS Health, ale žádná z nich nepřinesla jasné vymezení pojmu „nový produkt“. Tuto skutečnost lze vnímat negativně, neboť z hlediska právní jistoty by bylo účelné, aby soud přesněji určil, jak lze „novost“ produktu chápat.⁹⁷

Není bez pochybností, zda lze za nový považovat výrobek, který je odvozen od produktu na trhu již existujícího, má však přidané další funkce či dokonce i výrobek, jenž se od původního produktu liší pouze designem. Pokud se týká druhé možnosti, dle názoru autorky by taková aplikace soutěžního práva na výkon PDV byla již nepřipustná, neboť by

---

⁹⁶ DE CARA, Jean Yves. *L'affaire Microsoft : une mise à l'épreuve du droit antitrust* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 10. června 2012]. Dostupné na < [⁹⁷ DE CARA, Jean Yves. *L'affaire Microsoft : une mise à l'épreuve du droit antitrust* \[online\]. Lamyline, 2008 \[cit. 10. června 2012\]. Dostupné na < \[41\]\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+972957/7em9n92F2fp4Vdf7JF8W0rprqvP3kd7+XfbJe5p8siib/5Hdf7+zko5+U0pj/eriq8/VI/sls/cmsror2k2zZfM29btpPPiG4v7C5XlBl68Vnb+p1/gvbbNJ8tvO7P5ju0v/36P/36P/79P/79P9P6f8P6P8HvzCbtuusfFpNP9vF78Vl/iabfPbgF7ZVm5Wv8oY+rupZXj+5/mznFzbz6upFdllcZG1RLZ9ktXRvzGaf3d/59OHDe5/ee/ALL/O6oW8/+8nill+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJfTR5VknL7OL/LPX/Os4a1bvfmg5fEv4yCf8zv8DXoklgT4BAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=\)](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+972957/7em9n92F2fp4Vdf7JF8W0rprqvP3kd7+XfbJe5p8siib/5Hdf7+zko5+U0pj/eriq8/VI/sls/cmsror2k2zZfM29btpPPiG4v7C5XlBl68Vnb+p1/gvbbNJ8tvO7P5ju0v/36P/36P/79P/79P9P6f8P6P8HvzCbtuusfFpNP9vF78Vl/iabfPbgF7ZVm5Wv8oY+rupZXj+5/mznFzbz6upFdllcZG1RLZ9ktXRvzGaf3d/59OHDe5/ee/ALL/O6oW8/+8nill+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJfTR5VknL7OL/LPX/Os4a1bvfmg5fEv4yCf8zv8DXoklgT4BAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

došlo k zásahu do samotného „specifickému předmětu“ práv, jak bylo popsáno v předchozí kapitole. Právo k duševnímu vlastnictví by tak bylo zbaveno svého samotného smyslu a podstaty a bylo by „degradováno“ na pouhé právo na přiměřenou odměnu za udělení licence k užití chráněného předmětu.

Evropská komise se definicí pojmu „nový produkt“ nezabývá. V kauze Microsoft nakonec o nový produkt jako takový nejde, neboť je evidentní, že ten na trhu již je – operační systém pro servery pracovních skupin vyvinutý konkurenční společností Sun Microsystems. Jádro problému je v tom, zda o takový produkt s ohledem na jeho nekompatibilitu s operačním systémem Microsoft Windows bude na trhu zájem.

EK proto zavedla další pojem, kterým je „zabraňování technického pokroku ke škodě spotřebitelů.“ Svoji argumentaci přitom opřela o ustanovení čl. 82 (nyní čl. 102 SFEU), které se neomezuje na regulaci chování odpovídající kritériím stanoveným v rozsudku Magill, ale zakazuje i chování vedoucí k omezení technického zdokonalování výroby nebo limitování výroby, které by bylo na újmu spotřebitelů.⁹⁸

Z ekonomického hlediska se nový pojem zavedený EK zdá vhodnějším, neboť „novost“ produktu je ekonomicky obtížně vymežitelná.⁹⁹

Klíčová je však spíše skutečnost, že Komise nepovažuje výčet kritérií stanovených rozsudkem Magill za taxativní a uvádí, že „výjimečné okolnosti“ je nutno posuzovat podle každého jednotlivého případu. Dosud převažoval spíše názor, že se v rozhodnutí Magill jedná o konečný výčet kritérií.¹⁰⁰

Soud první instance EU se vyjádřil ve smyslu, že Komise měla nejdříve zkoumat přítomnost kritérií rozsudku Magill a teprve, dospěla-li by k tomu, že nejsou naplněna, byl by zde prostor pro zkoumání jiných zvláštních okolností, za nichž by bylo nutné prokazovat ospravedlnitelnost odmítnutí udělení licence. V zásadě ale Soud existenci dalších, zvláštních

---

⁹⁸ ZHANG, Liguo. Refusal to license intellectual property rights under Article 82 EC in light of standardisation context. *European Intellectual Property Review*, 2010, roč. 32, č. 8, s. 407.

⁹⁹ MONTET, Christian. *Décision Microsoft : le difficile bilan économique de l'obligation à l'interopérabilité*. [online]. Lamyline, 2007 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na <

<http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ->

[¹⁰⁰ MOTLAGH, Mitra, SORREAU, Grégory. *Microsoft devra se plier à la décision de la Commission*.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln 7ROq+v3+Tv2s++KKZ11VTn7Se/+3pnJ384rZbVoqDvf2FzvayW14vP3tT0R5tNms92fvcH0136/x79/x79f5/+f5/+/yn 9/wH9/+AXZtN2nZVPq+lnu/i9uMzfJPPHvzCtmqz8lXefLb76ae/sKpnef3k+rOdX9jMq6sX2WVxkbVFtXyS1dJZMZt 9dn/n04cP7326v/8LL/O6oW8/+8niil+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJvTR5Vvk/nL7OL/LOZTEtqnHWRn79wnL5ljB6 zV/yO/8Pm8785v4AAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

DroitBelge.net, 2004. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na < http://www.droitbelge.be/news_detail.asp?id=207>.

kritérií nevyloučil, jak vyplývá z formulace, která byla použita Soudem při hodnocení dosavadní unijní judikatury:

„Z této judikatury vyplývá, že za výjimečné musí být považovány zejména následující okolnosti...“¹⁰¹

Je to jisté odchylení od převažujícího dosavadního přístupu, zastávajícího konečnost výčtu kritérií uvedených v rozsudku Magill. Z určitého úhlu pohledu by bylo možné takový vývoj rozhodovací praxe považovat za pozitivní. SDEU totiž nemohl, když se zabýval případem Magill, předvídat všechny možné případy situací, které by bylo možno označit za „výjimečné okolnosti,“ jež by vyžadovaly zkoumání, zda odmítnutí udělení licence není v konkrétním případě v rozporu se soutěžním právem. Na druhé straně by takový přístup mohl být na újmu právní jistotě, neboť soutěžitelé nebudou moci předvídat, kdy bude odmítnutí udělení licence, jenž je jako takové zcela v souladu s právem, podrobena regulaci ze strany soutěžního práva. V zásadě lze tedy s přístupem EK souhlasit, avšak za předpokladu, že budou pečlivě zkoumány okolnosti každého jednotlivého případu a šetřeny oprávněné zájmy soutěžitele, který odmítá udělit licenci.

Dále se Soud první instance EU zabýval úvahami o tom, jak hodnotit kritérium „vyloučení hospodářské soutěže na trhu,“ jehož výklad je klíčový pro určení, zda je poskytnutí licence nezbytné či nikoli. Společnost Microsoft samozřejmě argumentovala pro restriktivní výklad tohoto pojmu. Tento argument podepřela skutečností, že její konkurent může svoji činnost na trhu operačních serverů pracovních skupin vyvíjet i pokud požadované „interoperační“ informace nezíská. Dle názoru Microsoftu tedy odmítnutí nebylo takového charakteru, aby vyloučilo veškerou hospodářskou soutěž na relevantním trhu, a je tedy zcela v souladu s právem.¹⁰²

---

¹⁰¹ TREPPOZ, Édouard . *Aux confins du droit de la concurrence et du droit de la propriété intellectuelle : l'affaire Microsoft* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na <[¹⁰² DE CARA, Jean Yves. *L'affaire Microsoft : une mise à l'épreuve du droit antitrust* \[online\]. Lamyline, 2008 \[cit. 10. června 2012\]. Dostupné na <\[43\]\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasgcplVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+972957/7em9n92F2fp4Vdf7JF8W0rprqvP3kd7+XfbJe5p8siib/5Hdf7+zko5+U0pj/eriq8/VI/sls/cmsror2k2zZfM29btpPPiG4v7C5XlL68Vnb+p1/gvbnNJ8tvO7P5ju0v/36P/36P/79P/79P9P6f8P6P8HvzCbttusfFp NP9vF78Vl/iabfPbgF7Zvm5Wv8oY+rupZXj+5/mznFzbz6upFdllcZG1RLZ9ktXRVzGaf3d/59OHDe5/ee/ALL/O6oW8/+8nill+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJfTR5VknL7OL/LPX/Os4a1bvfmg5fEv4yCf8zv8DXoklgT4BAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=\)](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasgcplVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+97290j9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T//IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LN7+L24zN9kk88e/MK2arPyVd58tvfgF1b1LK+fXH+28wubeXX1rsslRk2qjZPslr6WmXt/IQQuefvZm19YzGaf3d/59OHDe5/e3/2FI3ndUMvPfrK4yJdt/gvnxX8Of2/lRezpimak6qkDps8q6zfz9lF/tlr/nWcNat3v7Bcv iXk5BN+5/8BK4VRvgYBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

Soud první instance se s názorem Microsoftu neztotožnil a judikoval, že nelze aplikaci čl. 82 Smlouvy ES (nyní čl. 102 SFEU) omezit pouze na případy, kdy na trhu již není prakticky žádná konkurence. Kritérium „vyloučení hospodářské soutěže na trhu“ je dle názoru Soudu naplněno, je-li jednání soutěžitele odmítajícího udělit licenci k PDV způsobí eliminovat efektivní konkurenci ze strany ostatních soutěžitelů. Požadavek efektivní hospodářské soutěže pak nemůže nahradit skutečnost, že kromě společnosti s dominantním postavením na trhu stále operuje několik konkurentů, jejichž účast je marginální. Soud tedy uzavřel, že došlo k naplnění kritéria „vyloučení hospodářské soutěže“ stanoveného v rozsudku Magill.¹⁰³

Na tomto místě je pro ilustraci vhodné zmínit rozsudek francouzského Kasačního soudu v případě Virgin Mega v. Apple č. j. 04-12.388, ze dne 12. července 2005. Společnost Virgin Mega, která umožňovala stahování hudby na internetu, byla nespokojena s tím, že soubory stažené z její platformy nebylo možné přečíst pomocí přehrávače Apple Ipod. Virgin Mega proto požadovala, aby jí byly ze strany společnosti Apple zpřístupněny údaje, jež by umožnily kompatibilitu mezi staženou hudbou a přehrávačem. Apple toto odmítl s poukazem na to, že informace jsou součástí PDV.

Kasační soud ve věci potvrdil názor francouzské Rady pro ochranu hospodářské soutěže, založený na tom, že zpřístupnění informací není v této věci nezbytné. Rada pro ochranu hospodářské soutěže totiž našla alternativní řešení spočívající ve stažení vybraných hudebních souborů do počítače, jejich vypálení na CD a poté jejich zkopírování do úložiště na přehrávači Apple Ipod. Je nepochybné, že toto řešení je zdoluhavé a méně praktické pro spotřebitele, ale existuje a je proveditelné.¹⁰⁴

Francouzská rada pro ochranu hospodářské soutěže, stejně tak jako Francouzský kasační soud, tedy rozhodla, že zpřístupnění informací chráněných PDV není nezbytné:

„Skutečnost, že alternativa ke zpřístupnění informací je méně výhodná, nic nemění na tom, že existuje. Tím se ovšem vylučuje „nezbytnost“ poskytnutí chráněné informace.“¹⁰⁵

---

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Nález francouzského kasačního soudu ze dne 12. července 2005, sp. zn. 04-12.388.

¹⁰⁵ TREPPOZ, Édouard . *Aux confins du droit de la concurrence et du droit de la propriété intellectuelle : l'affaire Microsoft* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na <[44](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LN7+L24zN9kk88e/MK2arPyvd58tvfgF1b1LK+fXH+28wubeXX1IrssLrK2qJZPslr6WmXt/IQqe fvZm19YzGaf3d/59OHDDe5/e3/2Fl3ndUMvPfrK4yJdt/gvnxX8Of2/lRezpimak6qkDps8q6fzI9F/tlr/nWcNat3v7Bcv iXk5BN+5/8BK4VRvgYBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

Francouzské národní soudní instance tedy přijaly stejné řešení, jaké bylo již dříve judikováno na unijní úrovni v případě Oscar Bronner.

Vrátíme-li se zpět k případu Microsoft, můžeme zde uzavřít, že Soud první instance se opět odchyluje od předchozí unijní judikatury, a to ve směru upřednostňování efektivní hospodářské soutěže nad ochranou PDV.

Argumentace EK a společnosti Microsoft se ve sporu dále liší především v tom, jaká činnost by měla být vzata v úvahu při posuzování nezbytnosti požadovaných informací k jejímu vykonávání. Zatímco společnost Microsoft uvádí, že výroba operačních systémů pro servery pracovních skupin není závislá na poskytnutí „interoperačních“ informací, EK se zabývá především možností efektivního působení v hospodářské soutěži pro konkurenční společnost. Soud první instance EU se pak svými úvahami ocitá na pomezí mezi oběma přístupy, když stanovuje, že konkurenčnímu subjektu musí být umožněna ekonomicky únosná aktivita na trhu.¹⁰⁶

Budeme-li vycházet z předchozí unijní judikatury, měly bychom dát za pravdu spíše společnosti Microsoft, byť by nám to s ohledem na konkrétní okolnosti případu mohlo připadnout jako nevhodné řešení. Tím, že se Soud první instance snažil najít řešení odpovídající situaci na relevantním trhu, se i z tohoto hlediska odchýlil od dosavadní judikatury ve prospěch hospodářské soutěže.

Další zajímavou otázkou je pojem kompatibility. Soud první instance EU se totiž vypořádává s otázkou kompatibility tak, že se snaží najít jiné vhodné řešení vedoucí k jejímu dosažení, než je zpřístupnění informací chráněných PDV. Přitom automaticky vychází z toho, že je kompatibilita produktů k výkonu činnosti konkurenta nezbytná.¹⁰⁷

V konkrétním případě lze připustit, že je to ospravedlněno situací na relevantním trhu a dominantním postavením společnosti Microsoft, avšak lze konstatovat, že generalizování takového přístupu by se mohlo projevit velmi negativně. Hrozí totiž vytvoření premisy, že pokud nelze dosáhnout kompatibility mezi výrobky dvou soutěžitelů jinak, je držitel PDV povinen chráněné informace zpřístupnit. Toto lze kvalifikovat jako nežádoucí, neboť zde

---

¹⁰⁶ TREPPOZ, Édouard . *Aux confins du droit de la concurrence et du droit de la propriété intellectuelle : l'affaire Microsoft* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na <[¹⁰⁷ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasgcplVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LN7+L24zN9kk88e/MK2arPyVd58tvfgF1b1LK+fXH+28wubeXX1rsslRk2qJZPslr6WmXt/IQQuefvZm19YzGaf3d/59OHDDe5/e3/2Fl3ndUMvPfrK4yJdt/gvnxcx8Of2/lRezpimak6qkDps8q6zf9lF/tlr/nWcNat3v7Bcv iXk5BN+5/8BK4VRvgYBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

dochází již k příliš velkému zásahu do PDV, které se dle názoru autorky dotýkají samotného „specifického předmětu“ těchto práv.

Shrneme-li význam případu Microsoft z hlediska interakce soutěžního práva a práv duševního vlastnictví, je evidentní, že soud přikládá větší důležitost svobodné hospodářské soutěži. V kauze Microsoft by to mohlo být ospravedlnitelné jednak jejím 90 % podílem na relevantním trhu, jednak specificitou odvětví informačních technologií, kde je mnohem větší potřeba vzájemné kompatibility produktů, než v ostatních sektorech. Otázkou je, zda Soud první instance nezašel v regulaci výkonu PDV pomocí soutěžního práva příliš daleko. Kdybychom některé z řešení použitých Soudem k řešení kauzy Microsoft aplikovali obecně na kterýkoli v budoucnu se vyskytnuvší spor, mohlo by dojít k tomu, že PDV budou zbavena svého exkluzivního charakteru a redukována pouze na nárok na přiměřenou odměnu za užívání předmětu ochrany.

2. 5. 6. Resumé vývoje odmítnutí udělení licence v judikatuře SDEU

Provedeme-li malé resumé vývoje klíčové judikatury, kterou jsme doposud zmínili, dojdeme ke konstatování, že samotné odmítnutí poskytnutí licence k PDV nemůže znamenat zneužití dominantního postavení na trhu. Poté se ovšem dozvíme, že je-li dána existence výjimečných okolností, neudělení licence zneužitím dominantního postavení být může. Pro určení, kdy zde takové výjimečné okolnosti jsou, zformuloval SDEU třístupňový test v rozsudku Magill. Avšak vzhledem k tomu, že test byl dovozen právě z tohoto velmi specifického rozsudku, který se týkal extrémně úzké kategorie PDV, je pravděpodobné, že jeho aplikace na jiné případy by mohla způsobit jisté aplikační problémy.

V kauze Microsoft můžeme navíc vysledovat další vývoj stanoveného testu vedoucí k jeho flexibilnější interpretaci. Konkurenti Microsoft totiž nebyli zcela zbaveni možnosti působit na relevantním trhu, jejich aktivita jen nebyla ekonomicky rentabilní. Kritérium „vyloučení hospodářské soutěže“ bylo tedy svým způsobem zmírněno. Situace je podobná, pokud jde o zabránění novému produktu v příchodu na trh – v kauze Microsoft soud shledal za postačující, že bylo znemožněno technické zdokonalení výrobku již na trhu existujícího.

Na první pohled tedy můžeme shledávat, že unijní soudní orgány mění svoji judikaturu směrem k přísnějšímu posuzování legitimacy odmítnutí poskytnutí licence. S ohledem na to, že Microsoft je případem ovlivněným specifickými okolnostmi, není vhodné se

v tomto ohledu unáhlovat. Je však nepochybné, že toto rozhodnutí s sebou v budoucnu může přinést interpretační problémy.¹⁰⁸

Můžeme tedy dovodit, že bohatá judikatura SDEU, která z oblasti střetu PDV a hospodářské soutěže existuje, nemůže sama o sobě zajistit vhodnou regulaci koexistence obou právních odvětví, byť je v jednotlivých případech argumentačně velmi přesvědčivá. Soutěžní právo může sice přinést efektivní nápravný prostředek proti zneužívajícímu výkonu PDV, avšak pouze v konkrétním případě, který příslušný orgán na ochranu hospodářské soutěže rozhoduje. Na obecné úrovni se však principy vyplývající z konkrétních rozhodnutí mohou zdát kontradiktorní a při odhlédnutí od specifických okolností případu jimi jsou. Zatímco v případě Volvo se SDEU postavil na stranu nositele PDV, v případě Magill či Microsoft naopak výkonu PDV ochranu svým způsobem upřel ve prospěch ochrany efektivní hospodářské soutěže.

Lze uzavřít, že SDEU aplikací norem upravujících zneužití dominantního postavení na případy, kdy společnost s dominantním postavením na trhu odmítne konkurenčnímu soutěžiteli poskytnout licenci, dokáže působit jako efektivní regulátor nežádoucích situací, kdy výkon PDV interferuje s principy svobodné hospodářské soutěže.

Konstatování efektivnosti se však omezuje na individuální případy, ve kterých SDEU za zhodnocení všech konkrétních okolností a poměrů stran vydává své rozhodnutí. Užití jeho závěrů vyplývajících z relevantní judikatury je pro futuro omezené a obecně tedy nelze uzavřít, že by judikatura SDEU byla dostačujícím řešením pro interferenci duševního vlastnictví a hospodářské soutěže v obecné rovině. Je otázkou, zda takový obecný regulátor této problematiky může vůbec existovat i v normotvorné oblasti, neboť v oblasti vývoje a výzkumu, ve které mají PDV největší místo pro své uplatnění, je přijímání abstraktních právních norem velmi ztížené s ohledem na rychlost, s jakou chráněné nové technologie přicházejí.

---

¹⁰⁸ DE CARA, Jean Yves. *L'affaire Microsoft : une mise à l'épreuve du droit antitrust* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 10. června 2012]. Dostupné na < [47](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIvmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+972957/7em9n92F2fp4Vdf7JF8W0rprqvP3kd7+XfbJe5p8siib/5Hdf7+zko5+U0pj/eriq8/VI/sls/cmsror2k2zZFm29btpPPiG4v7C5XlL68Vnb+p1/gvbbNJ8tvO7P5ju0v/36P/36P/79P/79P9P6f8P6P8HvzCbtuusfFp NP9vF78VI/iabfPbgF7ZVm5Wv8oY+rupZXj+5/mznFzbz6upFdllcZG1RLZ9ktXRVzGaf3d/59OHDe5/ee/ALL/O6oW8/+8nill+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJfTR5Vk/nL7OL/LPX/Os4a1bvfmg5fEv4yCf8zv8DXoklgT4BAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

4. Střet PDV a hospodářské soutěže v oblasti technických standardů

Interference hospodářské soutěže a PDV se ve velké míře projevuje v oblasti přijímání a užívání průmyslových standardů. Tato oblast hospodářské soutěže je charakterizována vysokou četností nekalých praktik spočívajících ve zneužívajícím výkonu PDV majícím za cíl pouze omezování hospodářské soutěže. Autorka proto v další části práce přiblíží tuto oblast střetu obou právních odvětví. Nejdříve bude stručně popsáno, za jakým účelem jsou průmyslové standardy přijímány, jaké druhy standardů existují, a jak dochází k jejich přijímání, aby bylo následně možné předestřít právní problémy s tím související a provést analýzu konkrétních příkladů z judikatury. Autorka se v závěru této kapitoly pokusí vyjádřit také ke vhodnosti řešení právních problémů zvolených soudními instance EU.

Průmyslové standardy jsou přijímány k zajištění kvality, bezpečnosti nebo kompatibility výrobků a služeb v moderním průmyslu. Zpravidla se vyskytují v sektorech vyžadujících vysokou míru vzájemné kompatibility produktů vyskytujících se na trhu.¹⁰⁹

Jedná se tedy zejména o sektory, kde je technický pokrok založen na využívání výrobků, informací a poznatků, ke kterým je jiný subjekt působící na trhu často nositelem PDV. Tento subjekt může, anebo nemusí, být v přímém konkurenčním vztahu k soutěžiteli majícímu zájem uvést na trh nový výrobek či zdokonalit produkt již existující. Důležité je, že jeden soutěžitel potřebuje ke svému efektivnímu působení na trhu přístup k informacím, jež jsou ve vlastnictví jiného soutěžitele.¹¹⁰

Kdyby každý z těchto soutěžitelů odmítl druhému přístup ke svým PDV, bylo by jeho působení na trhu ohroženo nebo by ztratilo na své efektivitě. Právě k předcházení takovým situacím jsou přijímány průmyslové standardy, k jejichž vývoji dochází za spolupráce subjektů uvádějících na trh produkty, jež jsou na sobě závislé z hlediska potřeby jejich kompatibility. Přijatý standard je pak implementován v příslušném průmyslovém odvětví a umožňuje v jeho rámci rozvoj inovativnosti.¹¹¹

---

¹⁰⁹ KOENIG, Christian, TRIAS, Ana. Some standards for standardisation: a basis for harmonisation and efficiency maximisation of EU and US antitrust control of the standard-setting process. *European Intellectual property review*, 2010, roč. 32, č. 7, s. 320.

¹¹⁰ Mohlo by se jednat např. o výrobce osobních PC a výrobce softwarového vybavení. Ač tito výrobci neprodukují substituční výrobky a nejsou tedy v přímém konkurenčním vztahu, může se stát, že budou ke své činnosti potřebovat vzájemný přístup ke svým PDV, aby jejich výrobky byly kompatibilní a spotřebitel by tak mohl plně využít jejich funkční hodnoty.

¹¹¹ ULLRICH, Hans. Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 444.

Mezi standardy zaujímají přední postavení takové, které lze označit za tzv. standardy „de iure.“ Tento typ standardů je přijímán normalizačními instituty, jež mají status neziskových organizací. Tyto subjekty často působí na mezinárodní úrovni a mají rozsáhlou členskou základnu složenou ze soutěžitelů působících v průmyslových sektorech, ve kterých organizace přijímá své normy. Účastníci těchto institutů zpravidla mají relativně vysoký podíl na relevantním trhu, a to ať již individuální členové jednotlivě, nebo členská základna institutu celkově.¹¹²

Jako příklad takové organizace bychom mohli uvést tzv. ETSI,¹¹³ působící v oboru telekomunikací a IT technologií. Institut ETSI je uznán ze strany EU jako tzv. „evropská standardizační organizace.“¹¹⁴

Nyní stručně přiblížíme samotný proces přijímání „de iure“ průmyslové normy v rámci standardizační organizace. Než je určitá technologie vybrána jako standard pro příslušné průmyslové odvětví, proběhne její testování, jehož účelem je zhodnotit její efektivitu. Testování může probíhat formou srovnávání konkurenčních, vzájemně substitučních technologií, mohou probíhat široké diskuze mezi experty, pořádají se vědecké konference apod. Technologie, která je nakonec schválena jako průmyslový standard, tak nepochybně získává na své atraktivitě na trhu, neboť vzešla ze zmíněného „testování“ jako vítězná. Nejsou tedy pochyby o její „funkčnosti“ a zároveň je velmi pravděpodobné, že tato technologie bude zaručovat kompatibilitu s maximem výrobků vyskytujících se na relevantním trhu. Z toho jednoznačně vyplývá, že inovativní společnosti mají velký zájem na tom, aby právě jejich patentované technologie,¹¹⁵ byly standardizačními společnostmi vybrány a schváleny jako normy, neboť si tím, kromě výše zmíněných výhod, získají značné množství příležitostí k licencování svých technologií a tím i vyšší zisk z vybraných odměn.

Jistou nevýhodou formalizovaného standardizačního procesu ovšem je, že na přijímání technického standardu se podílí velmi mnoho nositelů PDV¹¹⁶, a vzniká tak široké portfolio patentů, které se stává málo přehledným. Tato situace vede k tomu, že dochází ke „zneužívání“ nedostatků standardizace k anti-konkurenčním praktikám, o tom však bude pojednáno později.

---

¹¹² Tamtéž s. 445.

¹¹³ Zkratka z angl. „The European Telecommunications Standards Institute“ = Evropský standardizační institut pro telekomunikační oblast

¹¹⁴ *Welcome to the World of standards: An overview of the European Telecommunication Standards Institute* [online]. ETSI, 2012 [cit. 20. června 2012]. Dostupné na <http://www.etsi.org/WebSite/document/aboutETSI/ETSIGenericPresentation2012_updatedSpring2012.pdf>.

¹¹⁵ Standardy, které neobsahují žádnou patentovanou technologii, jsou v současnosti vzácnou výjimkou

¹¹⁶ Např. Jistá norma související s kompresí obrázkových souborů zahrnuje 425 patřících 28 společnostem

Vedle těchto „de iure“ standardů existují na trzích ještě další standardy, které lze označit za tzv. „de facto“ standardy. Tento typ standardů nebyl přijat žádnou normalizační organizací, jak je uvedeno výše, avšak vzhledem k jejich převažujícímu výskytu na trhu¹¹⁷ lze konstatovat, že se již staly normou. Příkladem takového standardu může být např. operační systém Microsoft Windows, o kterém již bylo pojednáno výše v souvislosti s kauzou Microsoft. „De facto“ standardy se stejně jako ty „de iure“ vyskytují v průmyslových sektorech vyžadujících s ohledem na jejich specifitu vysokou míru kompatibility produktů vyskytujících se na trhu. Jistou jejich nevýhodou lze spatřovat ve skutečnosti, že tyto standardy, protože nejsou žádným způsobem formálně přijímány, nejsou ani podřízeny žádnému režimu např. v oblasti poskytování licencí k užívání předmětu ochrany PDV, jenž je jejich součástí.

Tzv. standardy „de iure“ se schvalují zpravidla pro celé průmyslové odvětví. Bývají proto označovány také jako tzv. „otevřené průmyslové standardy,“ neboť je za těchto okolností nezbytné, aby k technologiím, jež jsou jejich součástí, byl zaručen rovný přístup všem zájemcům o působení na relevantním trhu. Pokud by žádná garance tohoto typu neexistovala, došlo by ke zmaření účelu kolektivní normalizace, neboť by nebylo možné v rámci daného průmyslového odvětví aplikovat technologie, které jsou součástí standardu.¹¹⁸ Normalizační instituty často upravují způsob řešení problematiky umožnění rovného přístupu k přijatému standardu ve svých vnitřních předpisech. Zpravidla bývá tato problematika řešena tak, že se účastníci normalizačního procesu zavazují k poskytnutí licence k předmětu ochrany PDV, jenž má být součástí normy, ještě před jejím přijetím. Problém vystává v situaci, kdy se držitel patentu takto zavázat odmítne.

Již zmíněný ETSI institut řeší situaci podle svých vnitřních předpisů tak, že zjistí-li existenci patentu, který by byl k původně zamýšlenému standardu nezbytný, avšak licence k užití předmětu chráněného takovým patentem není k dispozici, pokusí se institut ve standardizačním procesu patent „obejít.“ Bohužel v oblasti komunikačních technologií je velmi nepravděpodobné, že by mohla být jako norma přijata technologie, která by nezahrnovala žádné elementy chráněné patentem. Bude proto pravidlem, že není možné žádné takové řešení najít. V takovém případě se ETSI s nositelem patentu pokusí vyjednat přijatelné podmínky. Je-li nositel patentu členem ETSI a na svém odmítavém postoji trvá, je požádán o

---

¹¹⁷ Tento výskyt je často důsledkem dominantního postavení na trhu jejich původce, které je v mnoho případech „umocněno“ vlastnictvím PDV k určitým jejich prvkům

¹¹⁸ OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 647.

písemné vysvětlení s uvedením důvodů odmítnutí, které je posléze postoupeno Evropské Komisi. Ani EK, ani nikdo jiný, však zatím nemůže vůči tomuto členu institutu přijmout žádnou efektivní sankci. Možností je vyloučení člena z institutu, to však evidentně nelze považovat za dostačující. Pokud jde o nositele patentu, který členem ETSI není, nepřichází v podstatě v úvahu sankce žádná.¹¹⁹

Lze tedy konstatovat, že sankce aplikované institutem ETSI nejsou efektivní. V odborné literatuře jsou pozitivně hodnoceny např. sankce aplikované institutem VITA¹²⁰ spočívající v uložení povinné licence za nulovou odměnu tomu držiteli patentu, který jeho existenci, v souladu s vnitřními předpisy organizace, během normalizačního procesu nedeklaruje. Na první pohled se tato sankce jeví jako efektivní, neboť je nepochybné, že nebezpečí ztráty přiměřené odměny za poskytnutí licence bude působit vůči držitelům patentu preventivně. Jedná se však o velmi citelný zásah vůči držiteli patentu, neboť povinnost sdělení informace o jeho existenci již v průběhu standardizace má svá úskalí. Tato povinnost může totiž být obtížně realizovatelná, i když nemá nositel patentu úmysl svých práv v souvislosti s normalizací zneužít. Proces přijímání standardu může trvat delší dobu, což bývá pravidlem. Podoba normy, o jejímž přijetí se jedná, se tak může v různých stádiích vyjednávacího procesu značně lišit. Potom je ovšem obtížné definovat, které patenty jsou pro daný standard relevantní, a měly by proto být jejich držitelem deklarovány. Nastává situace, kdy držitel patentu nemá právní jistotu ohledně rozsahu povinnosti, jež je mu ukládána, a za jejíž nesplnění mu hrozí citelná sankce. Takový stav lze hodnotit jako rozporný s principy právního státu.

Další úskalí uvedeného sankčního systému spočívá v tom, že některé společnosti mají velmi široké portfolio patentů, jehož rozsah přesně nezná ani jejich management, natož potom odborný zástupce, který za společnost jedná na konferencích normalizačního institutu. Tento nedostatek přitom nelze společností ani jejich zástupcům vytýkat, neboť vzhledem k rozsahu zmíněných portfolií objektivně není možné takové znalosti o patentech mít. K přesnému zjištění všech patentů, na něž se vztahuje povinnost deklarace, by tak bylo nutné provádět odborné rešerše, které jsou často velmi nákladné. Přitom vzhledem k tomu, co bylo výše uvedeno o délce normalizační procedury a průběžných změnách podoby normy, by se část takových nákladů mohla následně projevit jako bezúčelná.

Nelze opomenout ani skutečnost, že členové institutu by měli správně deklarovat i podané žádosti o udělení patentu. Deklarační povinnost přitom logicky zahrnuje i přesné

---

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ VMEbus International Trade Association

vymezení rozsahu ochrany, který je vynálezu držitele patentu poskytován. To ale opět není objektivně možné, neboť žadatel o patent nemůže dopředu vědět, jaký rozsah ochrany mu bude příslušným úřadem nakonec přiznán.

Nezbývá, než uzavřít, že myšlenka předběžných deklarácí o existenci patentů včetně přesného určení rozsahu ochrany jimi poskytované je jistě správná. Ovšem otázka efektivního sankčního systému je velmi složitá. Srovnáme-li příklady dvou normalizačních institutů, je nepochybné, že ETSI neposkytuje efektivní ochrany zájemcům o implementaci normy, kteří se dozvědí o existenci patentu, jenž je její součástí až příliš pozdě. VITA se v tomto ohledu dostává dále. To lze hodnotit velmi pozitivně s ohledem na opatrný přístup orgánů na ochranu hospodářské soutěže k anti-konkurenčnímu chování vyskytujícímu se v souvislosti se standardizací.¹²¹

Míra, jakou její sankční systém zasahuje do práv držitele patentu, je však dle názoru autorky, vzhledem k výše uvedeným argumentům, za hranicí přípustnosti. Nositel práv je totiž vystaven riziku, že bude zcela zbaven nejen svého exkluzivního práva rozhodnout se, zda umožní jinému užívání svého předmětu ochrany či nikoli, ale dokonce také práva na přiměřenou odměnu, jenž má sloužit jako kompenzace za vynaloženou snahu v oblasti výzkumu a vývoje. Autorka se tak domnívá, že zde zcela nepochybně došlo k zásahu do tzv. „specifického předmětu“ práva k duševnímu vlastnictví. K tomu však nutno poznamenat, že vnitřní předpisy normalizačních institutů nejsou obecně závazné. Vztahují se „pouze“ na členy té které standardizační instituce. Ovšem s ohledem na rozsah členské základny některé z těchto organizací a dosah norem, které přijímají, pro dané průmyslové odvětví, je vhodné i zde aplikovat principy odvozené z judikatury soudních instancí EU spolu se základními principy právního státu.

De lege ferenda by však bylo vhodné činnost normalizačních institucí na unijní úrovni jednotně upravit právními normami, s tím, že detaily by mohly být i nadále svěřeny jejich vnitřním předpisům. Současná situace je nevyhovující, neboť každá normalizační instituce má své vlastní vnitřní předpisy a tyto se navzájem mohou velmi lišit. To zakládá různou míru rizika anti-konkurenčního chování ze strany členů jednotlivých institutů. Činnost těchto subjektů přitom ve velké míře ovlivňuje rozvoj inovativnosti, neboť některé standardizační organizace přijímají normy aplikované na celé příslušné průmyslové odvětví. Pokud některé instituty např. sankcionují své členy za porušení jejich vnitřních předpisů určených na

---

¹²¹ OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 648.

ochrany zájemců o implementaci technické normy příliš přísně, může to z dlouhodobého hlediska negativně působit na rozvoj inovativnosti, neboť držitelé patentu nezískají dostatečnou protihodnotu svého úsilí vyvinutého v oblasti výzkumu a vývoje či nemají zaručenou návratnost finančních prostředků investovaných do inovací. Pokles inovativnosti v určité oblasti v dlouhodobém výhledu postihuje spotřebitele. Naopak přílišná liknavost některých organizací v oblasti postihování anti-konkurenčního, je také nežádoucí.

3. 1. Poskytování licencí k normalizovaným technologiím

Situace není zcela přehledná a jednoduchá ani ve fázi vyjednávání vhodných podmínek k licencování patentovaných technologií, jež jsou součástí již přijaté normy. Příčinou hlavních úskalí této fáze implementace standardu je separace procedury jeho přijímání a vyjednávání přijatelných podmínek k licencování.¹²²

Udělování licencí bývá ve fázi přijímání standardu nejčastěji řešeno pouze zmíněnou povinností deklarovat ex ante všechny známé patenty, včetně žádostí o ně, a přiložit k nim příslušnou dokumentaci. Pokud jde o vlastní podmínky udělování licencí, v této fázi standardizace se jednání o nich vyčerpává přijetím závazku k udělení licence všem zájemcům za tzv. FRAND¹²³ podmínek.

Přijetím takového závazku bývá ze strany standardizačních organizací podmíněno začlenění patentované technologie do přijímaného standardu. V zásadě se jedná o podmínky, které mají být „spravedlivé a nediskriminační.“¹²⁴

Principiálně lze tento požadavek hodnotit jako krok správným směrem, ovšem nutno je připomenout, že nikde není definováno, jaké podmínky takové charakteristice vyhovují. V doktríně se totiž objevuje více způsobů výkladu pojmu „spravedlivé a nediskriminační podmínky“. D. Gérardin se např. domnívá, že účelem stanovení těchto podmínek je umožnění implementace průmyslového standardu. Podle tohoto autora jejich obsah zahrnuje povinnost vstoupit v dobré víře do jednání o udělení licence s jakýmkoli subjektem, který o ni projeví zájem.

---

¹²² OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 648.

¹²³ Z anglického „Fair and reasonable conditions“

¹²⁴ OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 649.

Jaký výsledek bude tímto jednáním dosažen, již autor neřeší.¹²⁵

Jiní autoři se při interpretaci pojmu dostávají dále a zastávají názor, že „spravedlivé a nediskriminační podmínky“ byly zavedeny proto, abychom se dokázali vypořádat s některými formami anti-konkurenčního jednání ze strany držitele patentu. Vycházejí přitom z účelu práva k patentu. Dle jejich názoru je zde právo k patentu proto, aby původce vynálezu získal odpovídající časově omezenou výhodu v hospodářské soutěži, jako kompenzaci za svoji snahu v oblasti inovativnosti. Taková výhoda je „inkorporována“ právě v exkluzivním právu k patentu, které v závislosti na úspěšnosti předmětu ochrany na trhu, může svému nositeli zaručit určitou tržní sílu. Stane-li se předmět ochrany součástí průmyslové normy, která bude standardem na trhu, může dojít k situaci, kdy není tržní síla, jakou nositeli patentu jeho právo zaručí, v přímé úměře k jeho inovativnímu snažení.¹²⁶

Soutěžitelé, kteří působí na relevantním trhu, se totiž již nemohou zcela svobodně rozhodnout, zda chtějí průmyslovou normu implementovat, či nikoli. Normalizace vede k problému kompatibility, výše nákladů spojených s přechodem na jinou technologii, a dalších faktorů omezujících soutěžitele v rozhodnutí o implementaci normy. Pojem „spravedlivé a nediskriminační“ podmínky má tedy sloužit k tomu, aby byla odměna za poskytnutí licence k patentu, jež je součástí standardu, ekvivalentní prospěchu, jakého by držitel patentu mohl stejným způsobem dosáhnout, kdyby se předmět ochrany na trhu vyskytoval mimo rámec přijatého standardu.¹²⁷

Zhodnotíme-li oba výše uvedené přístupy, je evidentní, že pro potřeby implementace průmyslových standardů, bude vhodnější se přiklonit ke druhému z nich. Pouhé vedení jednání s jakýmkoli zájemcem nemůže umožnit implementaci normy, není-li zároveň stanoveno, že jeho výsledkem musí být určitá realizovatelná dohoda.

Ani druhý přístup však není bez nedostatků. Neřeší totiž otázku, jakým způsobem určíme odměnu, které by nositel patentu mohl na trhu dosáhnout mimo rámec standardizace.

---

¹²⁵ LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [¹²⁶ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbJM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU5r59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdp/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=)

¹²⁷ OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 646.

Pojem „spravedlivé a nediskriminační podmínky“ tak stále zůstává příliš obecný na to, aby mohl vyřešit problematiku některých forem anti-konkurenčního jednání, ke kterému dochází při standardizaci.¹²⁸

Bylo by vhodné ponechat vymezení tohoto pojmu aplikační praxi. K tomu je ovšem vhodné poznamenat, že evropské orgány pro ochranu hospodářské soutěže, a soudní orgány stejně tak, jsou velmi zdrženlivé v určování, co lze za „FRAND“ podmínky považovat. Právní nejistota zájemců o implementaci průmyslového standardu tak bohužel v této oblasti přetrvává.¹²⁹

Německý federální nejvyšší soud se zabýval odmítnutím udělení licence v souvislosti s normalizací na národní úrovni.¹³⁰

Byla mu předložena žádost soutěžitele o přístup k technické normě, která byla užívána v celém průmyslovém odvětví. Konkrétně se jednalo o technologii těsnění sudů pro tekuté škodlivé chemikálie. Technologie byla patentována společností, která ji vyvinula. Poté byla přijata jako průmyslový standard příslušným odvětvím, kde byla užívána. Tři společnosti, jež na vývoji technologie s jejím původcem spolupracovaly, získaly zdarma licenci k jejímu užívání. Licenci s povinností platit za ni odměnu získaly další společnosti z jiných členských států EU. Ve stručnosti se jednalo o soukromou technickou normu, licence k jejímu využívání nebyla garantována pro jakéhokoli zájemce, ale z hlediska četností jejího užívání na trhu se jednalo o převažující technologii.

Německý nejvyšší federální soud zdůraznil svobodu rozhodnutí držitele PDV, zda licenci udělí, či nikoli, která je zaručena i společnostem mají na relevantním trhu dominantní postavení. V konkrétním případě však deklaroval nedostatek legitimacy držitele PDV se této svobody dovolávat, neboť jeho dominantní postavení na trhu bylo dosaženo spíše přijetím jeho technologie jako průmyslového standardu pro příslušné odvětví, než jeho výsledky v oblasti vývoje a výzkumu. Nutno také poznamenat, že hlavní aktéři v daném průmyslovém odvětví, vyvíjeli v poslední době snahu najít lepší a více inovativní technologii, kterou by přijali jako nový standard. Soud uzavřel, že jestliže se jedná o trh, na nějž lze vstoupit pouze v případě respektování přijatého průmyslového standardu, držitel PDV může rozhodovat o

---

¹²⁸ KOENIG, Christian, TRIAS, Ana. Some standards for standardisation: a basis for harmonisation and efficiency maximisation of EU and US antitrust control of the standard-setting process. *European Intellectual property review*, 2010, roč. 32, č. 7, s. 322.

¹²⁹ Tamtéž s. 321.

¹³⁰ ULLRICH, Hans. Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 444.

tom, zda licenci udělí či ne, pouze za současného respektování norem na ochranu svobodné hospodářské soutěže, ať již národních či unijních.¹³¹

Soud místo toho, aby absolutně zakázal možnost odmítnutí udělení licence k patentované technologii, jež je součástí standardu nebo aby na daný případ aplikoval ustanovení o zákazu zneužití dominantního postavení na trhu, se pokusil vyvinout specifické pravidlo. Toto pravidlo by mělo být aplikováno ve všech případech, kdy je patentovaná technologie součástí průmyslového standardu, ať již byl držitel patentu k této technologii iniciátorem přijetí dané průmyslové normy nebo nikoli. Dle názoru soudu není relevantní ani skutečnost, zda nositel PDV souhlasil s přijetím standardu, který jeho patentovanou technologii zahrnuje.

Argumentace německého soudu je zajímavá, neboť si můžeme povšimnout, že soud zohlednil způsob, jakým nositel PDV získal své dominantní postavení na trhu. Částečně nám tato forma úvah připomíná pokus EK vzít v úvahu specifickou PDV, jež byly chráněny britským autorským právem v případě Magill. EK se zde pokoušela upozornit na skutečnost, že programové schéma není tradičním předmětem ochrany autorským právem a v rámci EU mu není poskytována ochrana ve všech státech. EK tedy, byť ne zcela výslovným způsobem, zpochybnila záslušnost autorskoprávní ochrany v daném konkrétním případě. Zde soud přestože dominantní postavení na trhu apriori nestaví jako překážku legitimního odmítnutí poskytnutí licence, zohledňuje způsob, jakým společnost svého postavení na trhu dosáhla.

Obecně lze říci, že soud hodnotí konkrétní okolnosti případu, který mu přísluší rozhodnout. Aplikace specifického pravidla, které se německý soud pokusil zavést pro řešení interakce soutěžního práva, PDV a standardizačního procesu není jednoduchá. Přesto se však jím přijaté řešení jeví jako vhodné prozatímní a flexibilní vodítko pro podobné případy odmítnutí udělení licence ve standardizačním kontextu. Ovšem, jak již bylo řečeno, zobecnování judikatury z oblasti střetu PDV a svobodné hospodářské soutěže je vždy problematické.

---

¹³¹ ULLRICH, Hans. Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 444.

3. 2. Nevýhody procesu standardizace vedoucí k anti-konkurenčním praktikám

3. 2. 1. Řetězový efekt

Důsledkem normalizačního procesu je tzv. řetězový efekt. Jeho podstata spočívá ve skutečnosti, že noví hráči na trhu jsou více motivováni k implementaci standardizované technologie, než ostatních na trhu dostupných technologií. To souvisí jednak s jistou zárukou kvality, kterou s sebou standardizace přináší, jednak s vysokou pravděpodobností kompatibility standardizované technologie s ostatními výrobky.

Kromě toho, že standardizace tímto způsobem významně ovlivňuje soutěžitele ve volbě technologie, kterou pro svoji výrobu zvolí, má také nemalý vliv na inovativnost v dané průmyslové oblasti. Ten totiž s převahou určité technologie na trhu úzce souvisí. Založí-li většina společností svoji výrobu na standardizované technologii, bude se stejným směrem ubírat i zdokonalování jejich produktů. Dále se tedy bude rozvíjet především standardizovaná technologie, na úkor těch ostatních, které by ještě před přijetím standardu bylo možno označit za srovnatelné.¹³²

Před začátkem normalizačního procesu zpravidla bývá na trhu několik inovativních výrobních technologií, jejichž kvalita je podobná. V důsledku výběru pouze jedné z nich za průmyslový standard může dojít k postupnému vyloučení ostatních substitučních technologií z trhu. To je velmi nežádoucí jev, neboť k takovému vyloučení nedošlo na základě svobodné hospodářské soutěže, ale v důsledku umělého navýšení atraktivity vítězné technologie jejím přijetím za průmyslový standard. Přitom, kdybychom některé ze substitučních technologií dále zdokonalovali, mohli bychom dosáhnout i vyšší kvality, než jakou má standardizovaná technologie.¹³³

Standardizace tak může významně přispět k dominantnímu postavení na trhu toho soutěžitele, jenž je původcem technologie přijaté za průmyslový standard. Tím spíše k tomu dochází, jestliže je původce takové technologie nositelem patentu k ní, což je v současné době

---

¹³² LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [¹³³ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIj9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIvmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbjM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU5r59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdP/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=)

pravidlem. V takovém případě je totiž držitel patentu v podstatě schopen vykonávat kontrolu nad tím, kdo získá přístup ke standardizované technologii a za jakých podmínek. Jeho tržní síla se tak uměle zvyšuje neúměrně jeho snažení, které na trhu jako soutěžitel vyvíjí. Jak bylo výše uvedeno, standardizační organizace se snaží tento nedostatek částečně eliminovat prostřednictvím obligatorního přijímání závazku k poskytování licencí za podmínek FRAND, ovšem jak již bylo řečeno, není to zcela dostačující ani jednoduchý způsob řešení této problematiky.

3. 2. 2. Hold-up problematika

Důsledkem řetězového efektu je tzv. „hold-up“ problematika. Ta se může objevovat i mimo oblast průmyslových standardů, avšak v jejich rámci má obzvláště nepříznivé důsledky. Hold-up efekt záleží v tom, že uživatelé na trhu dostupných technologií často investují do implementace té nejlepší z nich. Dochází k tomu proto, že taková technologie je nejvýkonnější, a může proto přinést nejlepší výsledky při výrobě.

Uživatelé však nepředpokládají, že by k této technologii mohlo existovat právo k patentu. O tomto právu zpravidla nevědí právě v důsledku záměrného jednání jeho nositele, který se jeho existenci snaží ke svému prospěchu zatajit. Provedou proto nezbytné investice potřebné k zahájení výroby na základě zvolené technologie. Prakticky může jít např. o pořízení software nebo o nákup specifických přístrojů, které jsou uzpůsobeny pouze pro výrobu pomocí zvolené standardizované technologie.¹³⁴

Poté však vyjde najevo existence práva k patentu a uživatel se ocitá před nesnadnou volbou – může zaplatit nositeli patentu odměnu za poskytnutí licence nebo přejít na substituční technologie. Nositel patentu si je zpravidla vědom nesnadné situace, v jaké se uživatel nachází, a proto požaduje za udělení licence ke svému „skrytému“ patentu nepřiměřeně vysokou odměnu. Uživatel je většinou okolnostmi donucen zaplatit jakoukoli odměnu, která je nižší než výdaje, jež by musel vynaložit v souvislosti s přechodem k jiné výrobní technologii. Pokud by se totiž rozhodl, že změní technologii výroby, byly by pro něj ztrátou veškeré investice do zařízení a vybavení, umožňujících výrobu pouze za pomocí standardizované technologie. Ztráta přitom bývá pro většinu menších výrobců natolik podstatná, že by mohla znamenat jejich úplné vyloučení z trhu.

---

¹³⁴ KOENIG, Christian, TRIAS, Ana. Some standards for standardisation: a basis for harmonisation and efficiency maximisation of EU and US antitrust control of the standard-setting process. *European Intellectual property review*, 2010, roč. 32, č. 7, s. 322.

Veškeré výdaje, které je nutno vynaložit v souvislosti se změnou výrobní technologie bývají označovány jako tzv. „switching cost.“ Do těchto výdajů bychom přitom měli zahrnout jak ty, které byly vynaloženy na výrobu s pomocí předchozí technologie, tak i ty, jejichž vynaložení si žádá výroba podle nové technologie. Nutno poznamenat, že nejde jen o výdaje spojené s pořízením nového vybavení, ale jedná se také o znalosti a zkušenosti personálu, nezbytné k efektivnímu průběhu výroby.¹³⁵

Výše odměny stanovená za těchto podmínek přitom samozřejmě není ekvivalentní prospěchu, jaký uživateli přináší možnost vyrábět své produkty na základě patentované technologie. Několikanásobné navýšení odměny je důsledkem nekalého jednání nositele patentu a nedostatku potřebných informací na straně investorů.

Pokud by uživatelé o existenci patentu věděli, nejspíše by do takové technologie neinvestovali a rozhodli by se pro jinou, substituční technologii, jež by stále odpovídala jejich výrobním potřebám, jen by byla o něco méně výkonná. S tím souvisí další problém spojený s hold-up efektem. Často totiž dochází k tomu, že není investováno do vývoje těch nejvýkonnějších technologií v důsledku obavy z toho, že nastane situace spojená s hold-up efektem.¹³⁶

Hold-up efekt není vázán na současnou existenci více patentů k různým částem příslušné technologie. Nastává i v případě jediného patentu, pokud dojde k investicím ze strany uživatelů, kteří nejsou s jeho existencí obeznámeni.

---

¹³⁵ LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [¹³⁶ LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* \[online\]. Lamyline, 2007 \[cit. 17. března 2012\]. Dostupné na < \[59\]\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbJM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU5r59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdP/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=\)](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYIi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzi99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbJM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU5r59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdP/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=)

3. 2. 3. Únosy patentů

V souvislosti se standardizací je hold-up efekt spojen s tzv. patent ambush,¹³⁷ nekalosoutěžní praktikou, k níž dochází opět na základě zatajování existence patentů během normalizačního procesu.

Únos patentu spočívá v tom, že jeho držitel využije nezbytnosti užití své patentované technologie k implementaci průmyslové normy a v průběhu standardizačního procesu schválně zatají, že takový patent vlastní. Svá práva k patentu pak uplatní až v okamžiku, kdy je průmyslová norma přijata, a dojde k jejímu rozšíření v příslušném sektoru.¹³⁸

Dostáváme se tak k podobné problematice, která souvisí s řetězovým a hold-up efektem. V tomto období již totiž není jednoduché přejít na substituční technologii. Je tomu tak jednak z důvodu požadavku kompatibility ve většině průmyslových odvětví, založených na normalizaci, jednak z důvodu již vynaložených značných investic k implementaci technologie ze strany uživatelů.

V USA byl tento druh anti-konkurenčního jednání odsouzen v roce 2006 v případě Rambus. Federální obchodní komise v této kauze uzavřela, že společnost Rambus porušila Sekci 2 Shermanova Aktu tím, že záměrně zatajila existenci svých patentů k technologii, jež byla nezbytná k implementaci průmyslové normy.¹³⁹

S podobným typem sporu jsme se setkali i na evropské půdě. Jednalo se o případ, kdy proti sobě stáli Qualcomm, tedy společnost, jenž má ve své dispozici velký počet patentů souvisejících s mobilní telefonní komunikací, a výrobci telefonních aparátů a elektronických součástí do nich, mezi nimi např. Broadcom, Nokia a Ericsson. Tito výrobci vyčítali společnosti Qualcomm, že nerespektovala závazek poskytovat ke svým patentovaným technologiím licenci za tzv. FRAND podmíněk.¹⁴⁰

---

¹³⁷ Neboli únosy patentů

¹³⁸ LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na < [¹³⁹ Tamtéž.](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAEAO29B2AcSZYIj9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAE OzBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKriHz9+fb8/ln7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbJM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU5r59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdp/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=)

¹⁴⁰ Tamtéž.

3. 3. Zhodnocení problematiky PDV a hospodářské soutěže v kontextu normalizace

Při popisu výskytu nežádoucí interference mezi soutěžním právem a PDV jsme se zaměřili na dvě oblasti, a sice problematiku dominantního postavení na trhu a problematiku standardizace. Nutno však připomenout, že mezi těmito dvěma oblastmi nelze učinit ostrou dělící čáru. V praxi je téměř pravidlem, že nositel PDV k technologii, jež je součástí průmyslového standardu, má zároveň dominantní postavení na trhu. Ovšem automaticky to konstatovat nelze. Stejně jako PDV, ani standardizace jako taková nemůže být směřována s pojmem dominantní postavení na trhu. Tím se poněkud komplikuje možnost aplikace čl. 102 SFEU, který se vztahuje na subjekty s dominantním postavením na trhu. Soutěžní právo tak nemůže sloužit jako korektiv výkonu PDV v takové míře, jako tomu bylo např. v případech popsaných v předchozí kapitole, tedy při odmítnutí poskytnutí licence k PDV ze strany dominantních společností.

V odborné literatuře se také setkáváme s názorem, že orgány na ochranu hospodářské soutěže jsou velmi zdrženlivé¹⁴¹ např. v závazném stanovení interpretace dosahu závazku poskytovat licence za tzv. FRAND podmínek apod.

Hospodářská soutěž v oblasti normalizace je navíc limitována sama o sobě. V podstatě se omezuje pouze na dobu před přijetím průmyslového standardu. Poté již je pro konkurenční technologie, které nejsou součástí normy, obtížné vstoupit na trh nebo na něm, neboť nemají reálnou šanci se zde uplatnit, i kdyby byly velmi inovativní.¹⁴²

Lze tedy konstatovat, že soutěžní právo v oblasti průmyslových standardů nemůže sloužit jako vhodný „druhostupňový“ korektiv¹⁴³ pro systémové nedostatky právní regulace PDV. Je tomu tak jednak proto, že některé normy se mohou aplikovat pouze za existence určitých situací na relevantním trhu, jednak proto, že soutěžní normy některé typy jednání, k nimž dochází za standardizace, zvláště neupravují či nepředvídají a aplikace obecných norem na tyto specifické situace je problematická a ne dostatečně efektivní.

---

¹⁴¹ OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 645.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. s 39.

Ochrana hospodářské soutěže by tak měla být zajišťována zejména ze strany standardizačních organizací, které by měly bedlivě sledovat jednání mající znaky hold-up efektu či jednání zahrnující praktiky vedoucí k vyloučení ostatních soutěžitelů z trhu.

Standardizační organizace by se měly pokusit zajistit prevenci výskytů těchto nekalých praktik vhodnými vnitřními předpisy. Tato forma preventivní regulace je, ač má své zjevné limity, velmi důležitá, neboť po přijetí určité technologie jako standardu je již příliš pozdě na efektivní zásah proti zneužívajícímu chování. V takovém případě již totiž nezbývá než pokusit se vyjednat přijatelné licenční podmínky s nositelem patentu, který byl skrytou součástí normy, a v případě selhání takových jednání, zbývá jen pokusit se o vyloučení standardu z platnosti, s čímž jsou však spojena velká úskalí.

Stejně tak by se měly do ochrany efektivní hospodářské soutěže zapojit úřady na její ochranu a přísně sankcionovat nedodržení RAND podmínek, aby bylo soutěžitelům, jejichž technologie byla přijata jako standard, zabráněno v požívání výhod, jež jim zaručuje status nositele PDV nadhodnocených standardizačním procesem nad jejich reálnou tržní hodnotu.

Zaměříme-li se na otázku, zda konkrétně ve vztahu PDV a hospodářské soutěže ve standardizačním kontextu můžeme spatřovat komplementaritu či inkompatibilitu, je vhodné začít od účelu, jaký samotná standardizace sleduje. Základní premisou standardizace je totiž potřeba interoperability výrobků různých soutěžitelů. Míra této potřeby se liší podle toho, o jaké průmyslové odvětví se jedná. Nejvyšší je zřejmě v oblasti informačních technologií, kde je také většina produktů chráněna PDV. Pokud je ovšem nějaká technologie přijata jako standard a není k ní odpovídajícím způsobem zajištěn přístup tak, aby mohla na relevantním trhu existovat svobodná hospodářská soutěž, stává se normalizace kontraproduktivní. Nositelé PDV totiž jejich výkonem, konkrétně odmítnutím poskytování licencí, mohou interoperabilitě naopak zabraňovat. Lze tedy uzavřít, že standardizace a hospodářská soutěž jsou ve vztahu komplementarity pouze za podmínky, že je odpovídajícím způsobem zaručen přístup k normě. Avšak vzhledem k tomu, co jsme k tomuto tématu uvedli dříve, máme za to, že za současného stavu věcí standardizace hospodářskou soutěž spíše brzdí, než rozvíjí.

5. Závěr

Je evidentní, že účelem soutěžního práva není zabraňovat výkonu PDV ani zasahovat do systému regulace těchto práv. Samotná existence PDV není považována za neslučitelnou s ochranou hospodářské soutěže v žádné z hlavních světových ekonomik.¹⁴⁴ Získání PDV k technologiím, které soutěžitelé vyvinuli vlastní činností za vynaložení vysokých investic je zcela legální. A priori lze tedy hovořit spíše o komplementaritě obou právních odvětví, jak již bylo nastíněno v úvodu této práce. Jejich komplementaritu můžeme vidět i v rovině jejich společných cílů, tj. rozvoj dynamické ekonomiky a inovativnosti.

Problém nastává v okamžiku, kdy se výkon PDV jeví jako zasahující do hospodářské soutěže. Zde jsme se totiž na základě analýzy klíčových rozhodnutí SDEU přesvědčili, že ani ochrana PDV, ani hospodářské soutěže, není na úrovni EU optimální.

Ochrana PDV je totiž stále převážně v režii jednotlivých členských států. To ovšem znamená, že v konkrétním případě může být ochrana určitého nehmotného statku v některých státech zaručena a v jiných nikoli. Často k tomu dochází u velmi specifických předmětů ochrany, které sice nevyhovují „klasickým“ definicím chráněných nehmotných statků, avšak v některých státech EU je vnímána praktická potřeba jim i tak ochranu zaručit. S takovým případem jsme se setkali v rozhodnutí Magill, kdy i EK inklinovala k tomu vyjádřit se ve smyslu, že vysílací schémata TV stanic autorskoprávní ochranu nezasluhují.

Dalším problematickým bodem je fakt, že současná právní ochrana PDV neodpovídá požadavkům vývoje moderních technologií a může se tak jevit buď jako nedostačující nebo naopak nadměrná. Nedostačující ochrana nehmotných statků favorizuje jejich padělání a vede tak z dlouhodobého hlediska k poklesu motivace investovat do výzkumu a vývoje. Ochrana naopak nadměrná, která zaručuje exkluzivní práva i původcům těch nehmotných statků, které nejsou dostatečně inovativní, brání spotřebitelům k hledání vhodných substitutů k produktům a výrobcům ve vyvíjení alternativních produktů k tomu chráněnému.¹⁴⁵

I když ne všechny uvedené nedostatky lze s ohledem na jevy uvedené již v úvodu legislativně vyřešit, autorka de lege ferenda považuje za vhodné doporučit, aby byla ze strany EU přejata úprava rozsahu ochrany nehmotných statků zahrnující také určení, které nehmotné statky je třeba chránit a které nikoli. Je velmi pravděpodobné, že odpůrci tohoto přístupu

---

¹⁴⁴ ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. s 39.

¹⁴⁵ *Propriété intellectuelle et politique en matière de concurrence*. [online]. OMPI, 2010 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na < <http://www.wipo.int/ip-competition/fr/>>.

budou argumentovat tím, že přílišné přenášení pravomocí z členských států na EU vede k omezení jejich suverenity, přičemž svá tvrzení právně podpoří principy subsidiarity a proporcionality. K tomu autorka uvádí, že vzhledem k volnému pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu v rámci EU již nepostačuje, aby byla ochrana prostřednictvím PDV regulována pouze vnitrostátní legislativou jednotlivých členských států. Na podporu svého tvrzení autorka zmiňuje i skutečnost, že v rámci EU probíhá snaha o přijetí jednotného patentu EU, jejímž hlavním cílem je zvýšení její konkurenceschopnosti ve vztahu k ostatním hlavním světovým ekonomikám. Přestože k dosažení kompromisu v této oblasti je cesta velmi složitá, samotná skutečnost, že taková iniciativa vůbec vznikla, svědčí o tom, že hlavní aktéři EU si uvědomují, jak je roztržičnost ochrany prostřednictvím PDV v EU na újmu její konkurenceschopnosti.

Větší míru legislativní regulace na úrovni EU by zasluhovala i situace střetu výkonu PDV a hospodářské soutěže za existenci dominantního postavení na trhu. Vzhledem k tomu, že je velmi tenká hranice mezi pouhou existencí dominantního postavení na trhu, jež sama o sobě není protiprávní, a jeho zneužitím, které již protiprávní je, se subjekt s dominantním postavením na trhu může dostat do rozporu s normami na ochranu hospodářské soutěže, aniž by to zamýšlel. Pro subjekt s dominantním postavením na trhu totiž z jeho situace vyplývá zvláštní odpovědnost. Ta spočívá zejména v tom, že některá jednání tohoto subjektu mohou být považována za protisoutěžní, ač by při neexistenci jeho dominantního postavení na trhu byla zcela legitimní a v souladu s právem.¹⁴⁶

Tato situace s sebou v oblasti PDV přináší pro nositele dominantního postavení na trhu velkou míru právní nejistoty, neboť neví, zda pouhý výkon jeho práv bez sebemenšího úmyslu narušit účinnou hospodářskou soutěž, nebude kvalifikován jako zneužití jeho dominantního postavení na trhu. Důsledkem tohoto stavu může být, že subjekty s dominantním postavením na trhu, jež přitom často mají v oblasti inovativnosti velký potenciál, nebudou ochotny dále investovat do výzkumu a vývoje z obavy, že jejich snaha nebude ze strany společnosti náležitě kompenzována. Existence exkluzivního práva, které není možno reálně vykonávat, aniž by za to hrozil postih ze strany úřadů na ochranu hospodářské soutěže, jehož podmínky jsou nejasné, není dostatečnou zárukou spravedlivé odměny za inovační snažení. Exkluzivní práva, která není možno reálně vykonávat, aniž by neustále hrozila možnost postihu ze strany úřadů na ochranu hospodářské soutěže, o němž

---

¹⁴⁶ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s 82.

není jisto, za jakých okolností nastane, totiž nesplňují požadavky spravedlivé kompenzace za inovační snažení. V konečném důsledku by totiž mohlo dojít i k tomu, že subjekt s dominantním postavením na trhu by nemohl svá PDV vykonávat vůbec, neboť vzhledem k jeho postavení by se jakýkoli jejich výkon mohl ocitnout na hranici zákona.

Zneužití dominantního postavení na trhu přitom patří k tzv. jednostranným antikonekvenčním praktikám a jednání, které je kvalifikováno jako jeho zneužití, je absolutně neplatné jako rozporné se zákonem.¹⁴⁷ Pro zneužití dominantního postavení na trhu přitom neexistují žádná nařízení o vynětí některých typů jednání jinak majících jeho znaky z působnosti soutěžních norem např. s ohledem na to, že mohou z dlouhodobějšího hlediska přinést prospěch spotřebitelům nebo přispět k celkovému technologickému pokroku.¹⁴⁸ Přitom je to právě dlouhodobý rozvoj inovativnosti, kterým bylo v námi analyzovaných rozhodnutích SDEU nejčastěji argumentováno, bylo-li rozhodnuto ve prospěch nositele PDV.

Problematika současné existence PDV a dominantního postavení na trhu v rukou jednoho soutěžitele není tedy v EU na legislativní úrovni upravena dostatečně. Zneužití dominantního postavení na trhu v souvislosti s výkonem PDV není totiž výslovně upraveno ve SFEU. To samo o sobě problematické není, neboť SFEU uvádí pouze demonstrativní výčet možných zneužívajících praktik. Střet PDV a hospodářské soutěže při existenci dominantního postavení na trhu se pak tradičně řadí buď k tzv. „vyjudikovaným“ formám zneužití dominantního postavení, anebo jej subsumujeme pod některou z jiných forem zneužití, demonstrativně vymezených ve SFEU, aniž bychom přitom dostatečně zvažovali specificku výkonu PDV.¹⁴⁹

Vzhledem ke specifické PDV a individualitě každého jednotlivého případu se autorka nedomnívá, že by bylo vhodné i pro oblast střetu PDV a dominantního postavení na trhu zavést podobná nařízení o sektorovém vynětí určitých typů jinak anti-konekvenčních praktik, jaká existují pro některé typy smluvních ujednání.¹⁵⁰ Jak jsme mohli dovést z analýzy jednotlivých klíčových rozhodnutí SDEU, nebylo by to ani možné, neboť každý případ střetu výkonu PDV a soutěžního práva vždy vyžadoval s ohledem na své skutkové okolnosti individuální přístup.

---

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. s 116.

¹⁵⁰ Jedná se např. o Nařízení Komise (ES) č. 772/2004 ze dne 7. dubna 2004 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy (nyní čl. 101 SFEU) na určité kategorie dohod o převodu technologií.

Obecně lze tedy doporučit, aby bylo zneužití dominantního postavení na trhu zneužívajícím výkonem PDV výslovně upraveno soutěžním právem na úrovni EU. Tato legislativa by měla obsahovat zobecnění principů vztahu PDV a hospodářské soutěže vyjudikovaných ze strany SDEU. Pro případ, že by potřeba individuálního přístupu k danému napadenému případu neumožňovala aplikaci ustanovení takové zobecnění obsahujících, by bylo vhodné uvažovat o zavedení možnosti požádat o individuální vynětí určitého jednání z působnosti těchto norem na základě žádosti k EK. Ke schválení takové žádosti by pak EK měla přistoupit, pokud konstatuje, že dané konkrétní chování subjektu s dominantním postavením na trhu může přinést společnosti určitý prospěch a zájem na jeho získání převažuje nad zájmem na ochraně svobodné hospodářské soutěže.

K otázce, kterou si autorka pokládá v úvodu, zda může soutěžní právo poskytnout efektivní „druhostupňový korektiv“ systému PDV, se lze tedy vyjádřit v tom smyslu, že by to možné bylo, avšak pouze za podmínky přistoupení k určitým legislativním změnám na úrovni EU, podobným výše uvedených. Za současného status quo to bohužel konstatovat nelze, neboť unijní legislativa je v této oblasti velmi kusá a aplikace individuálních rozhodnutí vydaných SDEU je z obecného hlediska problematická. Navíc, jak již bylo jednou řečeno v souvislosti s průmyslovými standardy, některé úřady na ochranu hospodářské soutěže jsou zdrženlivé, mají-li blíže definovat určité pojmu typu FRAND podmínek při poskytování licencí ke standardizované technologii. Tím se stává aplikace soudních a správních rozhodnutí z precedenčního hlediska ještě komplikovanější. Potřeba obecné legislativy v těchto oblastech je tedy alarmující.

Další problematický bod, který se nabízí k diskuzi, je otázka efektivity ochrany hospodářské soutěže v oblasti sankcionování. Pokuty, které úřady na ochranu hospodářské soutěže narušitelům ukládají, se ukázaly jako málo efektivní instrument nápravy. Pravidelně se totiž přesvědčujeme, že se chování soutěžitelů narušující svobodnou hospodářskou soutěž velmi často opakuje i přes uložené peněžité sankce. Někteří autoři k řešení tohoto neuspokojivého stavu navrhují, aby byla uložena sankce tak vysoká, že by dosahovala 150% ročního obrátu soutěžitele, kterého postihuje.¹⁵¹ Takto vysoká sankce by jistě zaručovala generální preventivní účinek, avšak mohla by vést k úplné likvidaci postihovaného soutěžitele, což jistě také není žádoucí z hlediska společenského prospěchu.

---

¹⁵¹ VASSILEV, Alexandra. *Association d'un droit de propriété intellectuelle au droit de la concurrence*. [online]. Scribd, 2010 [cit. 3. září 2012]. s 85. Dostupné na <<http://www.scribd.com/doc/41304945/Memoire-concurrence-final>>.

Vassilev k této otázce navrhuje kombinaci veřejného a soukromého postihu žalovaného. Tato autorka se domnívá, že např. soukromá žaloba na náhradu škody ze strany postižených konkurentů nebo spotřebitelů by ve spojení s veřejnoprávní sankcí ze strany úřadu na ochranu hospodářské soutěže napomohla k řešení problému nízké efektivity sankce.¹⁵² Tato myšlenka je jistě velice zajímavá, ovšem otázkou je, zda by nebyla soudem uložena právě náhrada škody v penězích, která je např. v českém právu pravidlem, což by nevedlo k ničemu jinému, než opět ke zvýšení míry peněžitého postihu. Další úskalí by v takovém případě bylo důkazní břemeno, které by bylo na straně poškozenému, jenz převážně nemá dostačující přístup k relevantnímu důkaznímu materiálu.

Nezbývá tak, než uzavřít, že „druhostupňový korektiv“ ze strany soutěžního práva sice nutný je, protože s ohledem na rychlost vývoje nových moderních technologií a specifitu naprosté většiny z nich nelze přijmout takový systém ochrany PDV, kterému by k efektivnímu fungování stačil vlastní systém „brzd a protiváh.“ Pokud však jde o aktuální míru efektivity takového korektivu, s ohledem na výše uvedené nelze než konstatovat, že je spíše nízká. Soudní rozhodnutí vydaná v konkrétních případech se velmi obtížně aplikují na neurčitý počet případů do budoucna, navíc ochrana PDV není v současné době na úrovni EU optimální a její úroveň se liší i v jednotlivých členských státech. To může vést i k tomu, že v případech, které mají naprosto stejný skutkový základ, by mohlo být vydáno rozdílné rozhodnutí podle toho, k jakému členskému státu by příslušely strany sporu. Taková situace je nepřijatelná a naléhavě vyžaduje přijetí jiného řešení.

Z obecného hlediska však PDV a hospodářská soutěž v konfliktním stavu nejsou. Za optimálních zákonných podmínek ochrany PDV a jejich řádného výkonu v souladu se zákonem lze hovořit o vztahu komplementarity obou právních odvětví. O takové situaci lze však spíše hovořit jako o ideální bez reálných možností, že by v současné době nastala. Měli bychom se ovšem alespoň pokusit se k ní přiblížit např. provedením některých z výše navrhovaných legislativních změn a vylepšením rozhodovacích praktik úřadů na ochranu hospodářské soutěže.

---

¹⁵² VASSILEV, Alexandra. *Association d'un droit de propriété intellectuelle au droit de la concurrence*. [online]. Scribd, 2010 [cit. 3. září 2012]. s 86. Dostupné na <<http://www.scribd.com/doc/41304945/Memoire-concurrence-final>>.

6. Seznam zkratk

PDV = práva duševního vlastnictví

SDEU = Soudní dvůr Evropské unie

SFEU = Smlouva o fungování Evropské unie

Smlouva ES = Smlouva o založení Evropského společenství

7. Použitá literatura

Monografie

ANDERMAN, Steven. *The Interface Between Intellectual Property Rights And Competition Policy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 527 s.

FINE, Franck. *The EC competition law on technology licensing*. London: Sweet & Maxwell, 2006. 292 s.

GRAHAM, Cosmo, SMITH, Fiona. *Competition, Regulation and the New Economy*. Oxford: Hart Publishing, 2004. 206 s.

MALÍŘ, Jan, PIPKOVÁ, Hana. *Vybrané komentované rozsudky Soudního dvora Evropských společenství II. : hospodářská soutěž - kartelové právo, ochranné známky a veřejná podpora*. 1. vydání. Kroměříž: Justiční akademie, 2006. 251 s.

MUNKOVÁ, Jindřiška. *Práva k nehmotným statkům a hospodářská soutěž*. 1. vydání. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 1995. 107 s.

NERUDA, Robert, RAUS, David. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU: české soutěžní právo a legislativa EU s komentářem - dohody narušující hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení*. 1. vydání. Brno: CP Books, 2005. 359 s.

LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Vybrané základní pojmy a instituty obchodního práva: I. díl, Obecná ustanovení obchodního zákoníku a obchodní společnosti*. 1. vydání. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 2005. 153 s.

PELC, Vladimír. *Hospodářská soutěž*. 1. vydání. Praha: Grada, 1995. 162 s.

Odborné články

ARHEL, Pierre. Application du droit de la concurrence dans le domaine des droits de propriété intellectuelle. *Petites affiches*, 2007, roč. 141, č. 6.

HUN PARK, Jae. Publication Review - Patents and Industry Standards. *European Intellectual property review*, 2011, roč. 33, č. 11, s. 739 – 740.

KOENIG, Christian, TRIAS, Ana. Some standards for standardisation: a basis for harmonisation and efficiency maximisation of EU and US antitrust control of the standard-setting process. *European Intellectual property review*, 2010, roč. 32, č. 7, s. 320 - 331.

LIND, Robert C., MUYSERT, Paul. Innovation and competition policy: challenges for the new millenium. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 2, s. 87 - 92.

LLORENS, Albertina Albors. Case Comment: The "essential facilities" doctrine in EC competition law. *Cambridge Law Journal*, 1999, roč. 58, č. 3, s. 490 - 492.

MACFARLANE, Nicholas. The tension between national intellectual property rights and certain provisions of EC law, *European Intellectual Property Review*, 1994, roč. 16, č. 12, s. 525-530.

MCCURDY, Gregory V.S. Intellectual property and competition: does the essential facilities doctrine shed any new light?, *European Intellectual Property Review*, 2003, roč. 25 č. 10, s. 472-480.

NAGY, Istvan Csongor. Refusal to deal and the doctrine of essential facilities in US and EC competition law: a comparative perspective and a proposal for a workable analytical framework. *European Law Review*, 2007, roč. 32, č. 5, s. 664 - 685.

OHANA, Gil, HANSEN, Marc, SHAH, Omar. Disclosure and negotiation of licensing terms prior to adoption of industry standards: preventing another patent ambush?. *European Competition Law Review*, 2003, roč. 24, č. 12, s. 644 - 656.

ONG, Burton. Building brick barricades and other barriers to entry : abusing a dominant position by refusing to licence intellectual property rights. *European Competition Law Review*, 2005, roč. 26, č. 4, s. 215-224.

SATTLER, Sven. Standardisation under EU competition rules - the Commission's new horizontal guidelines. *European Competition Law Review*, 2011, roč. 32, č. 7, s. 343 – 349.

ULLRICH, Hans. Propriété intellectuelle, Concurrence et régulation: Limites de protection et limites de contrôle. *Revue Internationale de Droit Economique*, 2009, roč. 23, č. 4, s. 399 - 450.

ZHANG, Ligu. Refusal to license intellectual property rights under Article 82 EC in light of standardisation context. *European Intellectual Property Review*, 2010, roč. 32, č. 8, s 402-411.

Internetové databáze

CANIVET, Guy. *Le droit de propriété confronté à la théorie des infrastructures essentielles* [online]. Lamyline, 2006 [cit. 20. června 2012]. Dostupné na < [DE CARA, Jean Yves. *L'affaire Microsoft : une mise à l'épreuve du droit antitrust* \[online\]. Lamyline, 2008 \[cit. 10. června 2012\]. Dostupné na < \[70\]\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEOzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkzrayZ4hgKrIHZ9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s+eZdOiLNrffb2zkz9sPsmbJl+2RV5+krefTIp8+cm0qldVnZcNPimW9s9f2Fwvq+X14rM39Tr/hW02aT7b+d0fTHfp/3v0/3v0/336/336/6f0/wf0/4NfmE3bdVY+raaf7eH34jJ/k00+e/AL26rNyld589m9nV9Y1bO8fnL92c4vbObV1YvssrjI2qJaPslq6auYzT7bP3h4b//e/V94mdcNfffZTxYXhHf+C+fFxfw5/b+VpInTFM1JVVIIXTZ7V0/nL7CL/7DX/Os6a1btfWC7fEjryCb/z/wDSBbjDGwEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=\)](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEOzBiM3mkuwdaUcjKasqgcpIVmVdZhZAZO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkzrayZ4hgKrIHZ9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s+eZdOiLNrffb2zkz9sPsmbJl+2RV5+krefTIp8+cm0qldVnZcNPimW9s9f2Fwvq+X14rM39Tr/hW02aT7b+d0fTHfp/3v0/3v0/336/336/6f0/wf0/4NfmE3bdVY+raaf7eH34jJ/k00+e/AL26rNyld589m9nV9Y1bO8fnL92c4vbObV1YvssrjI2qJaPslq6auYzT7bP3h4b//e/V94mdcNfffZTxYXhHf+C+fFxfw5/b+VpInTFM1JVVIIXTZ7V0/nL7CL/7DX/Os6a1btfWC7fEjryCb/z/wDSBbjDGwEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=)

K1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++99957773
3ujudTif33/8/XGZkAWz2zkZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s9+972957/7em9n92F2fp
4Vdf7JF8W0rprqvP3kd7+XfbJe5p8siib/5Hdf7+zkO5+U0pj/eriq8/Vl/sls/cmsror2k2zZFm29b
tpPPiG4v7C5XlB68Vnb+p1/gvbbNJ8tvO7P5ju0v/36P/36P/79P/79P9P6f8P6P8HvzCbtusf
FpNP9vF78Vl/iabfPbgF7ZVm5Wv8oY+rupZXj+5/mznFzbz6upFdlcZG1RLZ9ktXRvzGaf3
d/59OHDe5/ee/ALL/O6oW8/+8niIl+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJfTR5Vk/nL7OL/LPX/
Os4a1bvfmg5fEv4yCf8zv8DXoklgT4BAAA=WKE>.

DUPUIS-TOUBOL, Frédérique a kol. *Droit de la propriété intellectuelle et droit de la concurrence : convergence ou divergence ?* [online]. Lamyline, 2007 [cit. 1. září 2012]. Dostupné na <[LÉVÊQUE, François. *La normalisation et le droit de la concurrence face au hold-up* \[online\]. Lamyline, 2007 \[cit. 17. března 2012\]. Dostupné na <\[MONTET, Christian. *Décision Microsoft : le difficile bilan économique de l'obligation à l'interopérabilité.* \\[online\\]. Lamyline, 2007 \\[cit. 17. března 2012\\]. Dostupné na <\\[SÉLINSKY, Véronique. *Microsoft : réaction des autorités et rétablissement des conditions de la concurrence* \\\[online\\\]. Lamyline, 2008 \\\[cit. 10. června 2012\\\]. Dostupné na <\\\[71\\\]\\\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s++KKZ11VTn7Se/+3pnJ384rZbVoqDvf2FzvayW14vP3tT0R5tNms92fvcH0136/x79/x79f5/+f5/+yn9/wH9/+AXZtN2nZVPq+Inu/i9uMzfZJPPHvzCtmqz8lXefLb76ae/sKpnef3k+rOdX9jMq6sX2WVxkbVFtXyS1dJZMZt9dn/n04cP7326v/8LL/O6oW8/+8niIl+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJvTR5Vk/nL7OL/LOZTETqnHWrN79wnL5ljB6zV/yO/8Pm8785v4AAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=\\\)\\]\\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s++KKZ11VTn7Se/+3pnJ384rZbVoqDvf2FzvayW14vP3tT0R5tNms92fvcH0136/x79/x79f5/+f5/+yn9/wH9/+AXZtN2nZVPq+Inu/i9uMzfZJPPHvzCtmqz8lXefLb76ae/sKpnef3k+rOdX9jMq6sX2WVxkbVFtXyS1dJZMZt9dn/n04cP7326v/8LL/O6oW8/+8niIl+2+S+cFxfz5/T/VhpnTVM0J1VJvTR5Vk/nL7OL/LOZTETqnHWrN79wnL5ljB6zV/yO/8Pm8785v4AAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=\\)\]\(http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9DP+vbjM32STzx78wrZqs/JV3ny29+AXVvU59cf7bzC5t5dfUiuywusraolk+yWvpaZe38hBB5+9mbX1jMZp/d393Ze3Bw8Asv87qhdp/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rr2VNUzQnVUndNXIWT+cvs4v8s9f86zhrVu9+Ybl8S6jJJ/zO/wMY2nStBAEAAA==WKE>.</p></div><div data-bbox=\)](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcplVmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s9mdVW0n8zyT8rsk1Vd rerid1/v7OQPW/nxSbFs87LMp+0aPz7Jqa33xrRaTtd1nS+n+Se/+z3++zKvL/jvWWF+/YXN9bJaXi8+e1Ov81/YZpPms53f/cF0l/6/R/+R//fp//fp/9/Sv9/QP8/+IUZdZmVT6vpZ7v4nYC9ySafPfiFbdVm5au8+Wzv3i+s6lleP7n+bOcXNvPq6kV2WVxkbVEtn2S19FXMZp/d39m7v3fw4BcSNg1999IPFoRum//CeXExf07/b6Vp1jRfC1KV1EWTZ/V0/jK7yD97zb+Os2b17heWy7eEjnzC7/w/MMJGHEYBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

K1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcp1VmVdZhZAzO2dvPfee++99957773
3ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s++KKZ11VTn7S9srpfV
8nrX2Zt6nf/CNps0n+387g+mu/T/Pfr/Pfr/Pv3/Pv3/U/r/A/r/wS/Mpu06K59W08928Xtxmb/JJp
89+IVt1Wblq7z57N7uwS+s6lleP7n+bOcXNvPq6kV2WVxkbVEtn2S1dFbMZp/d3/n04cN7n
97f+YWXed3Qt5/9ZHGRl9v8F86Li/lz+n8rjbOmKZqTqqRemjyrp/OX2UX+2Wv+dZw1q3
e/sFy+JYzke37n/wFB/vTU7gAAAA==WKE>.

TREPOZ, Édouard . *Aux confins du droit de la concurrence et du droit de la propriété intellectuelle : l'affaire Microsoft* [online]. Lamyline, 2008 [cit. 17. března 2012]. Dostupné na
<[## Judikatura](http://lamyline.lamy.fr.rproxy.univ-pau.fr/Content/DocumentView.aspx?params=H4sIAAAAAAAAAEAO29B2AcSZYlJi9tynt/SvVK1+B0oQiAYBMk2JBAEozBiM3mkuwdaUcjKasqgcp1VmVdZhZAzO2dvPfee++999577733ujudTif33/8/XGZkAWz2zkrayZ4hgKrIH9+fB8/In7ROq+v3+Tv2s9+9729Oj9fN5/M8k/KYpovpzl99Aub62W1vF589qZe57+wzSbNZzu/+4PpLv1/j/5/j/6/T/+T///IP7/gP5/8AuzabvOyqfV9LN7+L24zN9kk88e/MK2arPyVd58tvfgF1b1LK+fXH+28wubeXX1IrssLrK2qJZPslr6WmXt/IQQefvZm19YzGaf3d/59OHDe5/e3/2F13ndUMvPfrK4yJdt/gvnxcX8Of2/lRezpimak6qkDps8q6fzI9lF/tlr/nWcNat3v7BcviXk5BN+5/8BK4VRvgYBAAA=WKE>.</p></div><div data-bbox=)

Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. června 1971, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v. Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG. , 78/70, Sb. rozh. s. 00487.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. března 1974, Istituto Chemioterapico Italiano S.p.A. v. Commercial Solvents Corporation, 7/73, Sb. rozh. s. 00223.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 31. října 1974, Centrafarm BV a Adriaan de Peijper v. Winthrop BV, 16 /74, Sb. rozh. s. 01147.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 23. května 1978, Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Centrafarm Vertriebsgesellschaft Pharmazeutischer Erzeugnisse mbH. , 102/77, Sb. rozh. s. 01139.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche & Co. AG v. Komise Evropských společností, 85/76, Sb. rozh. s. 00461.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, Radio Telefis Eireann (RTE) a Independent Television Publications Ltd (ITP) v. Komise Evropských společností, C-241/91 P a C-242/91 P, Sb. rozh. s. 00743.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Oscar Bronner GmbH & Co. KG v. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, C-7/97, Sb. rozh. s. I-07791.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, IMS Health GmbH & Co. OHG v. NDC Health GmbH & Co. KG. , C-418/01, Sb. rozh. s. I-05039.

Nález francouzského kasačního soudu ze dne 12. července 2005, sp. zn. 04-12.388.

Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 17. září 2007, Microsoft Corp. v. Komise Evropských společenství, T-201/04, Sb. rozh. s. II-03601.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. října 2010, Volvo Car Germany GmbH v. Autohof Weidensdorf GmbH, C-203/09, Sb. rozh. s. I-10721.

Webové stránky

ALBERINI, Adrien, KËLLEZI, Pranvera. *Arrêt Microsoft - le Tribunal de première instance confirme la décision de la Commission concernant les abus commis par Microsoft*. Centre d'étude juridique européen, 2007. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://cms2.unige.ch/droit/ceje1/fr/actualites/archives/concurrence/369-arret-microsoft-le-tribunal-de-premiere-instance-confirme-la-decision-de-la-commission-concernant-les-abus-commis-par-microsoft>>.

BRAHY, Nicolas. *L'utilisation du droit de propriété intellectuelle comme outil de stratégie et l'abus de position dominante*. IPdigIT, 2012. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <http://www.droitbelge.be/news_detail.asp?id=207>.

DE BELLEFROID, Marie. *Droit de la concurrence et propriété intellectuelle: histoire d'un mariage forcé entre deux logiques*. [online]. DroitBelge.net, 2008. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.droitbelge.be/recherche.asp>>.

DE LEYSSAC, Claude Lucas. *Approche juridique des effets de la propriété intellectuelle sur la concurrence*. [online]. Direction générale de la concurrence, de la consommation et de la Répression des Fraudes, 2004 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <http://www2.economie.gouv.fr/fonds_documentaire/dgccrf/02_actualite/ateliers_concu/droit_concub.htm>.

MOTLAGH, Mitra, SORREAUX, Grégory. *Microsoft devra se plier à la décision de la Commission*. DroitBelge.net, 2004. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <http://www.droitbelge.be/news_detail.asp?id=207>.

LEFOUILI, Yassine. *Innovation, Propriété Intellectuelle, Concurrence et Régulation: Essais en Economie Industrielle*. [online]. TEL, 2009 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <http://tel.archives-ouvertes.fr/docs/00/40/19/85/PDF/Lefouili_yassine_these.pdf>.

Propriété intellectuelle et politique en matière de concurrence. [online]. OMPI, 2010 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.wipo.int/ip-competition/fr/>>.

STÉRIN, Véronique. *Concurrence et propriété intellectuelle: une coexistence essentielle mais pas si facile*. [online]. Club Invention – Europe, 2004 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.invention-europe.com/Article659.htm>>.

VANNINI, Claire. *L'affaire Microsoft : le droit de la concurrence saisi par le politique*. Fondation Robert Schumann, 2007. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <http://www.robert-schuman.eu/question_europe.php?num=qe-80>.

VASSILEV, Alexandra. *Association d'un droit de propriété intellectuelle au droit de la concurrence*. [online]. Scribd, 2010 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.scribd.com/doc/41304945/Memoire-concurrence-final>>.

WERY, Etienne. *Le droit de la concurrence et la propriété intellectuelle sont-ils incompatibles ?* [online]. Droit & Technologies, 2008. [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <<http://www.droit-technologie.org/actuality-1144/le-droit-de-la-concurrence-et-la-propriete-intellectuelle-sont-ils-inc.html>>.

Welcome to the World of standards: An overview of the European Telecommunication Standards Institute [online]. ETSI, 2012 [cit. 20. června 2012]. Dostupné na <http://www.etsi.org/WebSite/document/aboutETSI/ETSIGenericPresentation2012_updatedSpring2012.pdf>.

ZIMMERMANN, Gordon. *Extending the monopoly? The risks and benefits of multiple forms of intellectual property protection* [online]. IPIC, 2012 [cit. 3. září 2012]. Dostupné na <https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:Q0hw0tZJj-UJ:www.ipic.ca/reviews/CIPR1720.pdf+&hl=cs&gl=cz&pid=bl&srcid=ADGEESgr9msmqn7M7DGDIL3cBIhqjINFf0WjNFrPiANsIY5vZEFBroT_dJRvu6AyiJZVy-6KRF-BWZQYVwdMWVw_1P4ecrWidPfd_FiC5EB55_THIHpyHJDslOnO_qpxlzTYfIJwwB8A&sig=AHIEtbTq1KPq0QxLA-vYj-59NI-BBB7H0A>.

7. Anotace

Tato práce se zabývá vztahem duševního vlastnictví a hospodářské soutěže v kontextu práva EU. V úvodních kapitolách autorka vysvětluje základní pojmy z obou těchto právních odvětví a zmiňuje esenciální teorie nejčastěji aplikované na řešení případů jejich vzájemného střetu. Dále podrobněji analyzuje dvě oblasti, kdy ke vzájemné kontradikci práv duševního vlastnictví a hospodářské soutěže často dochází, konkrétně dominantní postavení na trhu a přijímání průmyslových standardů. Autorka nejdříve provádí stručnou charakteristiku těchto právních situací, a posléze se věnuje analýze konkrétních případů z judikatury SDEU a zahraničních jurisdikcí. V závěru práce autorka zdůrazňuje hlavní problematické body, při čemž se snaží o kritické vyjádření k řešením přijímaných orgány příslušnými rozhodovat relevantní právní spory. Na některých místech jsou navrhována legislativní řešení, jež by bylo, dle názoru autorky, vhodné přijmout de lege ferenda.

Klíčová slova

Dominantní postavení na trhu

Duševní vlastnictví

Evropská unie

Hospodářská soutěž

Normalizace

Vnitřní trh

8. Abstract

This Master thesis deals with the Interface between Intellectual property and competition in the European context. In the introductory part, the author is focusing on the explanation of basic terms related to this issue as well as the presentation of general doctrines often used to deal with their interface. Then occurring of interface between intellectual property and competition is analyzed through two relevant fields of law, concretely dominant market position and standardization. The author proposes first general description of these market situations and is consequently analyzing related decisions of European Union Court of justice and foreign jurisdictions. In the conclusion, the author is highlighting main problematic points and is trying to make a qualified evaluation of solutions adopted by competent authorities to tackle those issues. When appropriate, the author is proposing a convenient legislative solution for future.

Key words

Competition

Dominant market position

European Union

Intellectual property

Internal market

Standardization